

IGI PAULO MENE ROMA EMO ENO GAENA

Paulo mene Korinti nape atu mitasani igi ewiya gaenu bauno Fibi mene puro Roma nape baungna. Tuwara dubu Roma nape atu nasani nauwa awong awiya Yuda emo ge nigao aune emo Yuda oko ge nigao. Igi euna susuwa eyao era: Yesu mene name korayena auna ge me susuware awiya Paulo mene kora makora yetugairo gaena. Name apakana awiya pasena emo; Mosera sao tauyao ge dimao auna oko, tumo diyao auna iwaing yewangne; Yesura-una susuuno nao auna susuwa; Tuwa Bayau mene ago Yuda emo bauno awiya oko yangduwariniya — auna ge Paulo mene kora makora yetugairo Roma emo eno gaena.

Paulo mene buro nuna-una susuwa keregaina.

1 ¹O Roma emo, na Yesu Kristora buro-mani Paulo mene igi ewiya niye eno gainena. Yesu Kristo mene na pumai aposolo nuna yero nasani Tuwa Bayaura Bowi Iwaing sero sero ayana tawing sero babaise na pungna. ²Bowi Iwaing nuna awiya kasa yaise gitau Tuwa Bayau mene porofete eno keregaina amaze Tuwara ge bukura gaewa. ³Bowi Iwaing awiya Mani nuna Tuwa naname Yesu Kristo eno sewa ara. Nung tawing taung puro kasa yena awiya Dawidira saisibunana-una atu kasa yena. ⁴Ora ititi nuna awiya Tuwa Bayau ara. Tuwa Bayau mene Mani nuna putoungne awiya keregairo baingtari sero magayaora atu uweni seka yero iropuna ara. ⁵Yesu Kristo mene na ao-diro sorepunasani aposolo buro na eno pugaina. Buro awiya na eno pugairo na tawing sero emo bauno eno ge tugata yana nigiro Yesu tumo didinasani ge nuna dimaya yazo bowire nuna babaise sena. ⁶Niye deka ayero otao mani nunae, arare Yesu Kristora dubu yero naese sero niye yausena ara. ⁷Niye Roma nape atu yero nowa amimene Tuwa Bayaura wawa awiya nigiro dubu nuna yero narineya niye awiya ara taungno noiya, arare na niye eno igi ewiya gainena. Mama naname Tuwa Bayau aune Tuwa Yesu Kristo nunato-una atu bayao monone mene kasaye niniae-una gairo mitaise.

Paulo mene Romana ge nigao dubu gari sena.

⁸Na ge ewiya niye eno gayari sero gitau eyero sinena. Tumo diyao niniae-una me awiya emo bauno tawing sero sero amimene gosinowa

iwaing yero noiya, arare na niye apakana awiya eno dange sero nona Yesu Kristora-una baungno kasa ye Tuwa Bayau nana auna gatinoyia ara. ⁹Na Mani nuna-una Bowi Iwaing tugata-magata nasani dubo nana mene Tuwa Bayau sou yero nona amimene eyero gosinona. Na Tuwa eno isa sinona awiya teng yazo ninae pu Tuwa Bayaura benaungna gatinona. ¹⁰Na isa sinana Tuwa Bayau mene gai teng yai giro nagibo nana awiya tamai na ninae-una mena bari sero isa sinona. ¹¹Awiya noeno oko, na ninae-una buro burora putoung Oweno mene tapunoyia auna ena awiya pugana puro tau yero naese sero na niye gari aratapunona. ¹²Na susuwa eyao eno sinena. Na ninae-una bumana tumo diyaora me awiya winagipe yero gosinasani winasoga yanene. ¹³Ge nigao otao mani nana, niye susuwa nana iwawa yao eno, eyero sana gipu. Na tani emo Yuda oko enana-una atu yero nona deka ayero ninae-una buro niye aune dema nasani buro yana me kasa yaise sero ninae-una bari sinona ara. Ayero bari sinona nona ena mene nagibo nana gazinoyia. ¹⁴Na emo dubu benaung giti noyao — bago emota eu emo, o emo nigaoreta nigao aung, awong aeno Bowi Iwaing sanese sao ara. ¹⁵Arare Roma emo niye eno deka ayero Bowi Iwaing tugata yanese dubo nana eo yero noiya.

Bowi Iwaing mene dubo pewayaore nao auna nagibo keregatinoyia.

¹⁶Na Bowi Iwaing awiya gosinona tani meng gaora ine oko yero noiya. Awiya Tuwa Bayaura putoung ara. Arare nung tumo diyarineya, awiya teng awong sorero pumariniya. Gitau Yuda emo kora yena, arata yeme emo Yuda oko awiya dema kora yero niya. ¹⁷Tuwa Bayau mene emo bauno saitinoi diti moko nuna-una atu pewayero nowa auna susuwa awiya Bowi Iwaing amimene keregatinoyia ara. Sayao pewayaora susuwa awiya eyero mitiya. Tumo diyao gege didinasani yero nowa amimene Tuwa Bayaura benaungna atu pewayero nowa. Auna ge gayao zo eyero mitiya,

Zo nung tumo diyaora atu pewayero nariniya
amimene nao me awiya tamariniya.

Emo bauno mene Tuwa Bayau bauta potewa.

¹⁸Emo bauno mene Tuwa Bayau pu bautara gairo pasena nasani ge me papatinowa, arare ago uritira atu tini kapao nuna kasa yariniya, awiya gitau keregatinoyia. ¹⁹Tuwa Bayau mene susuwa nuna ena awiya emo bauno mene gaya kasa yao ine awiya keregainu naname-una atu daungmokera mitoiya. ²⁰Arata Tuwa Bayau mene nona apakana yena be auna atu zayero susuwa nuna ena emora diti moko mene gao ine teng oko awiya pu daung gatinoyia. Susuwa eyao eno sinena. Putoung nuna mitao gege mitao, o nung emo okowata, nung Tuwa me ara. Arare susuwa nuna awiya emo bauno mene nona apakana yena awiya gosinasani aune

susuwa nuna dema gosinowa. Arare awong pasena nunae puingti nasani “Nae susuwa nuna oko gao,” ayero sao teng oko ara. ²¹Awong awiya Tuwa Bayau noiya awiya gosinasani aune gosinowa oko nao ine noi nung oko bowi yao nasani nung eno dange oko sao yero nowa ara. Awong nona me aung awiya kotupunowa dubo sisigati noi dau yero nowa mume mene dowinoiya. ²²“Nae nigaore” ayero sero nowa, arata awong nigao aung mene yaine nasani dau yero nowa. ²³Awong Tuwa Bayau simao waegaore nao gege noiya awiya yangdoro emo magayero nowa auna ititi o ni wore yire, nona benaung giti noyao auna ititi kewero puro nasani “Tuwa nanae” ayero sero bowi yero nowa. ²⁴Ayero yewa Tuwa Bayau mene awong yangdunu dubo-dubo tebe-tabe nasani meko yero taung agewa nunae meko wina-ye yewa. ²⁵Arare awong Tuwa Bayaura ge me yangdoro ge ge iwao awiya pumuwa. Ayero nasani Maung awong yena awiya yangdoro nona Tuwa mene yena awiya sou nasani bowi yewa ara. Awong ayero nasani nauwa, arata name nung nona apakana yero aung yena nung awiya bowi yao gege yero nanane teng yariniya. Yore. Me ara. ²⁶Emo bauno awong Tuwa Bayau yangduwa giro abena yangdunu dubo-dubo yao nao meko awiya tamuwa ara. Anasani bauno awong atiro naora nagibo Tuwa Bayau mene sena awiya yangdoro nagibo meko zo, bauno mene nao ine teng oko, auna bamuwa ara. ²⁷Anasani emo awong deka ayero ibonone ang sire wina-taung yero nao awiya yangdoro dubo nunae dubo-dubora iyao bainakama awenu awong nuka nuyetope wina-sani yari aratamuwa. Ayero nasani tani-butani meng gaore yewa. Arare tebe-tabe yao nunae-una abena awiya dubore taungne gera yao awiya tamuwa ara.

²⁸Awong Tuwa Bayaura susuwa gosinasani aune oko gao mene yaine yewa giro yangdunu kotumao meko puro nasani tani yaine yao teng oko awiya yewa. ²⁹Ayero nasani tani meko auna susuwa benaung giti eyao awiya puro nasani nauwa: Pasena yao, tani meko yao, emo zora nona eno dubo-dubo yao, emo ena eno nao meko yari sao, kotumao meko wina-pung yao, emo dao magayao, ge matu yao, emo etegao, be dung wina-ye yao, ³⁰ge iwao, ge bautara sao, Tuwa Bayau eno iwo yao, tebe-tabe yao, taung puro witao, kotumao paso diyao, pasenana nagibo seka tapunao, ai amono mamonona ge dao, ³¹dau yero nao, ge sero duwao, dikaing eno mono oko pumao nao, yo amao aung nao. ³²Tuwa Bayau mene emo bauno tani ayetugao yero nowa awiya magayaese senu tau yena, awiya awong gosinowa, arata saineba, ayero yero nowa. Awiya gege oko, awong pasena emo bauno ena mene yero nowa adeka dema gosinowa iwaing yero noiya arauwa.

Nete mekore iwaingne auna zuma abena pumarineya.

2 ¹Arare otao mani nana, niye emo enana pasena giro sari sero yero nowa, niye dekaong-dekaong aeno sana nigipu. Pasena awong yero

nowa deka awiya ning yero nosa. Arare ning awong eno meko ayero saine nasani ning nika nitope meko ayero sero nosa. ²Arare ning Tuwa Bayaura benaungna ge abena sao teng oko ara. Tuwa Bayau mene emo bauno pasena ayao yero nowa awiya awong abena pugatinoi gosinonane ara. ³Otao, ning emo bauno enana pasena giro meko ayero sinasani pasena deka ayao ine awiya nasani “Tuwa Bayau mene na ao-didinasani abena na eno oko pugariniya,” ayero kotungno yero nosita? Aung ara. Nung abena pugariniya. ⁴Arare Tuwa mene mono iwaing ning eno pupunasani ning ao-didinasani yero noi ning noeno giro aune oko gaine nasani yero nosi? Ning dubo darawa yasese Tuwa Bayau mene ning eno mono pupunoia, awiya ning oko giro baingtao yero nosita nowa. ⁵Niye ziyo tau yero nasani dubo ninae oko darawa yao nete i tura tamere pugairo wiwitinete i diti yaya iyao awaora bera atu Tuwa Bayaura sao aung yaora ge me amimene kasaye daung gairo niye awai magayarineya. ⁶Be aune Tuwa Bayau mene nao naname awiya gosinasani teng zuma abena pugariniya. ⁷Emo bauno nao iwaing gege nasani Tuwa Bayaura simao waegaore arita yazo baina aune nao aung yao ine teng oko awiya tamari sero tau-tataware yarineya, awong aeno nung nao iwaing mitao gege mitao awiya pugariniya. ⁸Arata emo bauno ena mene Tuwa awang sero ge me susuware oko dimao nasani nao meko narineya, awong awiya Tuwa mene tini kapao puro abena mou-mesayao awong eno pugariniya. ⁹Yaya dubo minaore aune yaya mou-mesayao awiya pasena mani apakana auna-una kasa yariniya. Gitau Yuda emora-una atu kasa yero aune emo Yuda okora-una dema kasa yariniya. ¹⁰Arata emo kora yao buro yero nowa awong apakana auna-una simao waegaore aune yazo baina aune dubo-ozao awiya kasa yariniya. Gitau Yuda emora-una atu kasa yero aune emo Yuda okora-una dema kasa yariniya. ¹¹Tuwa Bayau mene name giro emo witaota wosao oko sariniya. Nung nao naname-una teng name awega-ziwega yariniya. ¹²Emo Yuda oko awong Mosera sao tauyao ge aung nasani pasena yero nowa amimene Mosera sao tauyao ge auna oko, teba mekora babarineya. Orata Yuda emo Mosera sao tauyao ge puro nasani pasena yero nowa awong awiya apakana Tuwa Bayau mene sao tauyao ge mitiya auna teng ge nunae sai aung yariniya. ¹³Awiya noeno oko, Mosera sao tauyao ge dawong mene gege nigitinowa awong awiya Tuwa Bayau mene gosinoi pewayao oko yero nowa. Ge nigiro diungno yero nowa awong awiya pewayao ayero sariniya ara. ¹⁴Emo Yuda oko awong Mosera sao tauyao ge oko sao nigao arata awong ena mene kotumao nunae-una Mosera sao tauyao ge mitiya awiya teng dipunasani sao tauyao ge aung amimene sao tauyao gere mene yaine yero nowa ara. ¹⁵Ayero yero nowa Mosera sao tauyao ge mene buro yanenese sinoiya auna ge dubo nunae-una pugao ine mitoiya auna susuwa kasa yero noiya ara. Sao tauyao ge dubo nunae-una pugao awiya moko nunae

mene dema keregatinoiya ara. Ayero dubo nunae mene yao nunae ena auna awong gera pugairo nupema yao nunae ena auna awong sorero pumariniya. ¹⁶Be baina kasa yai aune Tuwa Bayau mene Yesu Kristo eno sai nune nao naname auna susuwa pungyero mitoiya awiya keregairo name awega-ziwega yariniya. Buro awiya Yesu Kristo mene yaise sao mitiya, awiya Bowi Iwaingna ge sinasani ayero sinona arauwa.

Yuda emora sao tauyao ge mene bemi ine yao teng oko.

¹⁷Ning yazo nina Yuda emo asinasani Mosera sao tauyao ge dipunosa Tuwa Bayau mene ning sorero pupunoi sao tauyao ge mene ziwong nina noi auna dopero nosa. Ayero “Na Tuwa Bayau aune otao yero nona” asinasani taung puro wiwitinasi nosa. ¹⁸Sao tauyao ge ning eno gipao, arare ning Tuwa Bayaura ara tamao awiya nigitinosa. Ayero nasani eyero sinosa, “Tani awiya iwaing arare yarinena, arata tani awiya meko arare oko yarinena,” ayero sinasani tani iwaingne mekore awiya yangtaka-betaka yero nosa. ¹⁹Ayero nasani ning nika nitope eyero sinosa: “Tuwa Bayaura sao tauyao ge awiya nana-una atu mitiya, arare na nigao bainane ge me susuware nigiro nona. ²⁰Ayero nasani na emo dubora diti guma yao awiya nagibo me giparinena, nupema mumena atu yero nowa awiya watiung waegaora garinena. Emo nagibo me oko gosinowa awong awiya kora nasani tugata-magata yarinena, nupema dubo mani wuirera ine awong awiya dema giparinena.” ²¹Ning nika nitope ayero sinosa amimene emo ena ge tugata nasani dubo nina ge oko tugata yao yero nosa. “Niye ugaing oko yae” ayero sinasani aune ning ugaing yero nosa ara. ²²“Ibonone ang sire wina-yangduwao awiya oko yae” ayero tugata nasani ning nika nitope bauno nina daigatinosa ara. Ning tuwa etegaora ititi kewao awiya awang sinosa amimene tuwa etegaora ibu auna nona ugaing pupunasani dubo beingtire yero nosa. ²³Ning “Sao tauyao ge nana-una mitiya,” ayero sero taung nina puro wiwitinosa amimene sao tauyao ge awiya dedunasani Tuwa Bayaura yazo puro wowosinosa. ²⁴Deka ayero ge gayao zo eyero mitiya,
Pasena ninae auna eno emo Yuda oko mene Tuwa Bayaura
yazo awiya pu demese gairo izinowa.

Taung aingso kapao auna ge.

²⁵Ning meba taung aingso kapaore nasani giro sao tauyao ge dimasa aune ning soremariniya. Ora sao tauyao ge dedunasani narinesa, awiya taung aingso oko kapao mene yaine yarinesa. ²⁶Arare ge auna enaba eyero mitiya ara. Emo Yuda oko zo taung aingso oko kapao amimene sao tauyao ge dimariniya, awiya nung taung aingso kapao mene yaine yariniya. ²⁷Ayero taung aingso oko kapao kasa yero noiya amimene sao tauyao gera buro awiya nasani susuwa nina keregariniya. Tuwara ge

gayaoreta taung aingso kapaore nasani sao tauyao ge dedunosa susuwa nina awiya keregairo ning gera pugariniya ara. ²⁸ Zo nung tebeba taung mene Yuda emo ine yero nariniya amimene Yuda emo me oko nariniya. Orata Tuwa Bayaura taung aingso kapao me awiya taungna nona gege okowata. ²⁹ Zo nung dubo mene Yuda emo yariniya amimene Yuda emo me ara. Arata taungna sao tauyao gera taung aingso kapao puro nao awiya oko, taung aingso kapao Oweno mene yena awiya dube atu puro nao amimene buro me ara. Emo ayao awiya emo bauno mene oko bowi yarineya, arata Tuwa Bayau mene bowi yariniya arauwa.

Meko naname mene Tuwa Bayaura ge oko puro wosariniya.

3 ¹ Yuda emo taung aingso kapaore amimene emo Yuda oko awiya daigatinasani nona ipu ewa-gaewa yao awiya pumao teng neita? ² Yore. Nona ipu ewa-gaewa yao daigairo Yuda emo eno pugaina ara. Auna gitauryao zo awiya eyero mitiya era. Tuwa Bayau mene bowi ge nuna benaung giti awiya gaese sero wawong nunae-una pugaina. ³ Awiya nono yao ing? Yuda emo ena mene ge nuna puro tumo oko diyao yewa, arare eyero sarinenineta? Awong tumo oko diyao yewa giro Tuwa Bayau mene nona pugari senu tauyena awiya abena yangduna. Ayero sarinenineta? ⁴ Aung ara. Eyero ganane me yae: Emo bauno apakana ge iwao ge sinowa, arata Tuwa Bayau mene ge iwao ge oko sariniya. Nung sai tau yariniya. Arare auna ge gayao zo eyero mitiya era,
Ge sasa gaya me yariniya.

Ning gera pugaya daigarinesa.

⁵ Emo ena mene eyero sarineya, “Tuwa Bayau nung tani me gege yero noiya auna susuwa awiya pasena naname mene keregatiniya, arare nung pasena naname-una abena pugai teng oko yariniya.” Emo ena mene ayero saya teng yarinita? ⁶ Aung ara. Tuwa Bayau nung meko naname-una abena pugai teng yariniya. Tuwa Bayau nung ge iwao emo yero nati siya, awiya nung ge iwao emo amimene nono yero name apakana gera pugairo awega-ziwega yatiye? ⁷ Nupema zo mene eyero sarinita, “Ge iwao ge sao nana mene Tuwa Bayaura ge me pu daung gatinoi^a yazo bowire nuna kasa noiya, arare nung noeno na pasena mani asinasani abena na eno pugari siniye?” ⁸ Ayero sero aune eyero sariniya, “Tuwa Bayaura yazo de ika gari sero pasena yanene.” Zo mene ayero sariniya. Arata ayero yao ine awiya oko mitiya. Emo bauno ena mene nanae ge iwao ge awiya

^a 3:7 Nona etobe auna nomi mene iwaing niye, awiya gari sero pu dekaongna gatinonane iwaing mene kasa ye daung gatinoiya. Dek ayo ge mere ge iwaore awiya pu dekaongna ganane aune ge me kasa ye daung gariniya. Susuwa ayero mitiya, arare pasena emo zo mene Tuwa Bayaura ge me awiya soremari sero ge iwari sena. Arata name ayero yao teng oko.

tugata yero nonine siya ayero sinasani yazo nanae puro wosari yero nowa. Ge iwao ge ayero sinasani nagibo meko papatinowa auna abena kasa yai teng yariniya.

Emo bauno apakana meko yewa.

⁹Arare no sarinenine? Name Yuda emo mene Tuwa Bayaura benaungna atu emo bauno ena daigairo nonineta? Aung ara. Mena sesena ara. Yuda emota emo Yuda oko name dema pasenana sou yero nonane ara. ¹⁰Auna ge gayao zo eyero mitiya era,

Emota bauno zo mene oko pewayero noiya.

Aung nibamu ara.

¹¹Emota bauno zo mene Tuwa Bayaura nagibo me oko gosinoiya.

Aung nibamu ara. Emota bauno zo mene Tuwa Bayau tamari oko kau yero noiya.

¹²Emo bauno apakana Tuwa Bayau yangduwa. Apakana meko yewa ara. Zo mene buro iwaing zo za oko yero noiya. Aung nibamu ara.

¹³Be moko nunae awiya biritira kote matu wamao ine, arare be nunae-una ge awiya meko, ingza kaungwa yao ine. Ewawa nunae kapetegati noi etegao ge kasa yero noiya. Ge nunae sinowa awiya gaima ine ara.

¹⁴Waru gere tini kapao gere be nunae-una mitoiya.

¹⁵Mani dao magayaora teng eo yero nowa.

¹⁶Awong emo bauno usi-besi yero nowa dubo minao kasa yero noiya.

¹⁷Monona nagibo awiya oko papatinowa.

¹⁸Nupema Tuwa Bayau giro awang yao awiya nunae-una oko mitiya.

¹⁹Ge gayao zo ayero mitiya, arare name eyero nigitinonane ara. Sao tauyao ge awiya sao tauyao gera mamono name dema tugata yewa, arare Yuda emota emo Yuda oko apakana amimene susuwa naname keregai ge aung yero mitanenese o Tuwa Bayaura-una kasa yero ge buro yero zuwanenese sao tauyao ge awiya mitiya. ²⁰Arare name Tuwa Bayaura-una kasa yero ge buro yero zuwarinenane. Noeno oko, sao tauyao ge dipunasani Tuwa Bayaura ditira atu pewayero nao ine oko mitiya. Sao tauyao gera buro eyero mitiya era: Sao tauyao ge mene meko naname keregatinoi name pasena mani ayero gosinonane.

Zo nung Yesu tumo diyariniya nung awiya Tuwa Bayau mene pewayao ayero sariniya.

²¹Arata yeme Tuwa Bayau mene emo bauno pewayao ayero sinoiya auna nagibo keregainu mitoiya. Arare nagibo awiya sao tauyao ge

dimaora oko mitiya. Awiya sao tauyao ge arita porofetera ge gayao amimene nagibo auna ge soga yero nowa. ²²Pewayaoa nagibo awiya eyao era: Zo nung Yesu Kristo tumo diyariniya, nung awiya Tuwa Bayau mene pewayao ayero sariniya. Dubu zo susuwa ewe zo susuwa ewe ayero oko mitiya. ²³Noeno oko, name apakana pasena yewangne. Arare Tuwa Bayau mene name apakana gosinoi name simao waegaore nuna pumaine yao teng oko. ²⁴Arata Yesu Kristo mene name mekora bunao besari sero name eno magayena, arare Tuwa Bayau mene bayao nuna eno yero name pewayao ayero sinoiya ara. Nung nao sekawa awiya zuma aung pugatinoiya. ²⁵Nune Yesu pu tawingna gainu name eno maganasani yu nuna yasagainu pasena naname disena, arare nung tumo didinowa auna pasena disena ara. Pasena gitau yero nasani nauwa awiya Tuwa Bayau mene ao-diro giro oko gaine yero nauna. Ayero nawe dunu Yesu mene maganasani aune pasena awiya disena. Ayero nasani Tuwa Bayau nung susuwa noeno pasena nunae yangduwaine yao teng oko yero nasani nauna auna susuwa keregaina. ²⁶Tuwa Bayau nung tani me gege yero noiya amimene Yesu tumo didinowa awong awiya pewayao ayero sero noiya, susuwa awiya be yeme eune kasa daung yaise sero Yesu pu tawingna gaina. ²⁷Arare taung puro witaora susuwa awiya naname-una mitita? Aung ara. Taung puro witaora susuwa naname-una atu aung yena. Nomi musugainu aung yeni? Sao tauyao ge dipunasani buro iwaing yao auna nagibo mene musugainuta? Aung ara. Tumo diyaora nagibo mene musugainu aung yena ara. ²⁸Arare name ge eyero sinonane awiya iniro taka sero nonane: Emo bauno name sao tauyao ge dipunonane aeno okowata, Yesu tumo didinonane aeno Tuwa Bayau mene name pewayao ayero sinoiya ara. ²⁹Ayero Tuwa Bayau nung Yuda emora Tuwa gegeta emo Yuda oko auna Tuwa dema ing? Nung emo Yuda oko auna Tuwa dema ara. ³⁰Noeno oko, Tuwa dekaongka gege mitiya. Nung amimene Yuda emota emo Yuda oko dema tumo diyao naname auna eno name pewayao ayero sinoiya ara. ³¹Ayero sinasani tumo diyao eno nasani sao tauyao ge musugatinonineta? Aung ara. Name tumo diyaora nagibo papatinasani sao tauyao ge dimanenese sao awiya teng dipunonane.

**Tuwa Bayau mene Abraham giro emo
pewayao ayero sena auna susuwa.**

4 ¹Ewowo naname Abrahamna-una pugairo sanene. Nung pewayaoa susuwa no taune ayero sarinenine? ²Tuwa Bayau mene buro iwaing nuna-una nung emo pewayao ayero sati siya, awiya nung emo baunona benaungna atu taung nuna puro witai teng yatiya. Arata Tuwa Bayau mene nung buro iwaing nuna-una oko, tumo diyao nuna-una nung emo pewayao ayero sena, arare nung Tuwa Bayaura benaungna atu taung puro witao teng oko. ³Auna ge gayao zo eyero mitiya ara. “Abraham

nung Tuwa Bayau tumo dinu giro tumo diyao nuna-una teng nung emo pewayao ayero sena ara.” ⁴Emo zo buro naname noi giro abena moni pugatinonane, moni awiya tebeba pugaine yao teng okowata, buro yero noiya auna teng pugatinonane. ⁵Arata zo nung pewayero nari sero kotungno aeno buro tauyao okowata Tuwa Bayau nung meba emo pasenane awiya gosinoini pewayao nowa ayero sero tumo diyariniya, awiya Tuwa Bayau mene tumo diyao nuna gai nung emo pewayao yariniya. ⁶Zo nung pewayero nari sero iwaing yaora buro zo oko yao tumo diyao gege diyariniya, awiya Tuwa Bayau mene nung emo pewayao ayero sariniya. Ayero yai emo awiya yawa yawa yariniya. Auna ge Dawidi mene deka ayero gaenu mitoiya era,

⁷Emo bauno Tuwa Bayau mene meko nunae yangduna o pasena nunae disena, awong amimene yawa yawa yaese.

⁸Emota bauno zo Tuwa mene gosinoini pasenane oko yao yero noiya nung amimene yawa yawa yaise.

⁹Yawa yawa yaora ge Dawidi mene sena, awiya emo taung aingso kapaore gege eno senuta? Aung ara. Emo taung aingso oko kapao aeno dema sena ara. Noeno oko, Abraham eno eyero gosinonane. Tuwa Bayau mene tumo diyao nuna giro nung emo pewayao ayero sena ara. ¹⁰Abraham nung nao nono yao nenu aune Tuwa Bayau mene giro nung emo pewayao ayero seni? Taung aingso kapaore nenuta taung aingso oko kapao aung nenu aune giro emo pewayao ayero seni? Nung taung aingso kapaore okowata, nung taung aingso oko kapao nenu aune Tuwa Bayau mene nung giro emo pewayao ayero sena. ¹¹Nung taung aingso oko kapao nasani Tuwa Bayau tumo dinu aune Tuwa Bayau mene nung giro emo pewayao ayero sena, arare Tuwa Bayau mene nung emo pewayao awiya saore gari sero taung aingso kapao awiya puro naise senu puro nasani nauna ara. Arare Abraham nung ayero nasani emo taung aingso oko kapao mene Tuwa Bayau tumo didinowa giro awong emo pewayao ayero sero noiya auna gitau yao maung nunae yena ara. ¹²Ayero nung emo taung aingso kapao auna gitau yao maung dema yena. Awiya taung aingso kapaore nowa susuwa auna gege okowata, tumo diyao Abraham mene taung aingso oko kapao aune nasani nauna, te weso nuna ago nasani tumo diyaora nagibo deka auna papatinowa, susuwa aeno Abraham mene gitau yao maung nunae yena ara.

Tuwa Bayau mene Abraham nung tumo diyao nuna-una eno tawing sero sero auna maung yaise senu tau yena.

¹³Tuwa Bayau mene Abraham aune saisibuna nuna tawing sero sero mamono yarineya auna ge nung eno senu tau yena. Awiya sao tauyao ge dimaora okowata, tumo diyao nuna-una teng nung emo pewayao ayero sinasani aeno yena ara. ¹⁴Arare nona awong eno pugari senu tau

yena awiya sao tauyao ge dipunowa aeno pugati siya, awiya tumo diyao naname mene me aung yatiya. Nupema nona pugari senu tauyena auna ge awiya me aung yatiya. ¹⁵Noeno okowata, sao tauyao ge Mose mene gaena amimene nona awiya name eno oko pugariniyata, pasena naname gege keregai Tuwa Bayau mene auna abena pugariniya. Sao tauyao ge awiya aung siya, awiya nung pasena naname auna abena oko pugatiya. ¹⁶Arare nona name eno pugari senu tauyena awiya tumo diyaora gege kasa yariniya. Nona pugari senu tauyena awiya Abrahamna saisibuna name apakana amimene pumanane naname yore yaise sero Tuwa Bayau mene mono pumao nuna gege eno name eno ayero yariniya. Yuda emo sao tauyao ge dipunasani nung tumo didinowa awong apakana aeno gege oko, Abraham mene tumo diyaora nagibo patina dekaongka awiya papatinonane name eno dema ayero yariniya. ¹⁷Auna ge gayao zo eyero mitiya, “Ning emo daigairo auna gitau yao maung yasese sewang yasa.” Sao tauyao ge awiya Tuwa Bayaura ditira atu tauyena. Arare Tuwa Bayau nung magayao awiya uwai seka yaese sero giro kara yariniya, arita mani awiso aungna atu sai kasa yarineya, nung awiya Abraham mene tumo didinasani nauna. ¹⁸Tuwa Bayau mene Abraham eno eyero sena, “Saisibuna nina yowangsa ine witao kasa yarineya.” Ayero senu ge awiya niginu me ine oko yena, arata saineba ayero sero mani pugari senu tauyena awiya tumo didinasani emo dubu daigairo auna gitau yao maung yena. ¹⁹Be aune nung kara dawang nuna 100 nugu yena, arare taung nuna wosao, nupema Sara nung wagaung mani pumao ine teng oko, taung nunato wosao awiya gosinasani saineba tumo diyao nuna oko besena. ²⁰Arare nona ago pugaora ge Tuwa Bayau mene nung eno sena awiya nigiro tumo diyao besero dubo eto oko yena. Aung ara. Nung tumo diyao nuna-una teng tau yero nasani Tuwa Bayau bowi nauna. ²¹Nung eyero giro baingtina, “Tuwa Bayau nung mani zo na eno pugari sesi tauyetiya auna me awiya nuka nune na eno tamariniya.” ²²Abraham nung tumo diyaore nauna, arare “Tuwa Bayau mene giro nung emo pewayao ayero sena.” ²³Ge ayero gaewa amimene Abraham gege oko gauna. ²⁴Ge amimene name dema gapuniya ara. Nung Tuwa naname Yesu magayaora atu uwenu seka yena, Tuwa Bayau awiya tumo diyanane nung name dema giro emo pewayao ayero sariniya ara. ²⁵Tuwa Bayau mene Yesu awiya pasena naname eno daya magayaise sero iwora waweng pugaina. Nupema name emo bauno pewayao nanenese sero nung Yesu magayaora atu uwenu seka yero iropuna ara.

Tuwa Bayau mene name emo bauno pewayao ayero sena.

5 ¹Pewayaoa susuwa Abraham mene tauna awiya mitiya, arare Tuwa Bayau mene name tumo diyao naname-una teng pewayao ayero senu giro Yesu Kristora magayao amimene name Tuwa Bayaura monone

yero nonane ara. ²Tuwara ao-diyaora atu yero nonane auna nagibo awiya Yesu mene tauna. Ayero nete Tuwa Bayaura simao waegaore awiya kasa daung yai name simao waegaore nuna-una mani yari sero tumo didinasani yawa yawa yero nonane ara. ³Awiya gege oko, yaya-biyaya tapunasani yawa yawa yero nonane. Noeno oko, name eyero gosinonane ara: Name yaya-biyayare nasani tau yaora putoung tapunonane. ⁴Tau yaora putoung tapunonane Tuwa Bayau mene gosinoini iwaing yero noiya. Tuwa Bayau gosinoini iwaing yero noi simao waegaore nuna-una mani yanenese sena ge auna me tumo didinasani diya yero nonane. ⁵Ge auna me tumo didinasani diya yero nonane auna meng gao oko mitiya. Noeno oko, Oweno name eno pugaina amimene Tuwa Bayaura dubora mono awiya keregatinoini gosinonane. Arare nona name eno pugari senu tauyena awiya oko yangduwariniya ayero sero dubo dekaongka yero nonane.

⁶Name iwaing yaora putoung aung nasani naungwane be aune Kristo nung be nuna bunu pasena mani name eno maganasani name sorero pungna ara. ⁷Name eyero gosinonane: Emo zo mene emo pewayao zo eno yero abena magayari sarinita? Aung ara. Emo dekaong dekaong mene tau yero emo iwaing zo eno abena magayari sarineya. ⁸Arata Tuwa Bayau mene zo eyero nasani dubora mono nuna bainakama name eno keregaina. Name pasena mani yero nasani naungwane be aune senu Kristo mene name eno yero abena magayena. ⁹Nung name eno magayero yu nuna yasagainu name pewa yewangne. Awiya gege oko, be bainana atu name Tuwa Bayaura tini kapaora atu sorero puro duma dero kora yero baingtariniya, awiya gosinonane me yero noiya. ¹⁰Name Tuwa Bayau iwo nasani naungwane be aune Mani nuna mene name eno maganasani Tuwa Bayau aune name aune puro pu dekaongna gainu otao yewangne. Awiya gege oko, name Tuwa Bayau aune otao yero nonane giro Mani nuna mene nao seka puro nasani name Tuwa Bayaura tini kapaora atu sorero pumariniya, awiya gosinonane me yero noiya. ¹¹A gege oko, Tuwa naname Yesu Kristo mene name Tuwa Bayau aune dema pugainu otao yero nonane, susuwa aeno name yawa yawa bainakama yero nonane ara.

Adam mene magayaora nagibo tauna, arata

Yesu mene zo naora nagibo tauna.

¹²Arare eyero ganene. Gitau gatau otu emo dekaongka mene pasena tauna. Pasena amimene tawingna atu kasa yena, arare pasena mene magayao puro bunu kasa yena. Magayao awiya kasa yero emo bauno apakana auna tame witina. Noeno oko, name apakana pasena yewangne. ¹³Mosera sao tauyao ge mene oko kasa yaore pasena mene gitau kasa yero tawingna mitauna ara. Arata sao tauyao ge aung awiya pasena zazagao ine teng oko. ¹⁴Arata saineba, magayao mene Adamna-una atu

zayero emo bauno apakana auna emo tuwa ine yero awong papatinasani naunu magayero butunawe duwa Mose sao tauyao ge pugaina ara. Emo bauno ena mene Adam nung Tuwara wini ge zo dena pasena awiya oko yao yewa. Arata sainebe, magayao mene nunae-una kasa yenu mamagayewa. Adam nung magayaora nagibo awiya tapunasani ago naora nagibo tamao emo kasa yaise sao auna etotoma yaine yena ara. ¹⁵Arata Tuwara ao-diyao mono iwaingne mene Adamna ge dao aune teng oko yariniya. Emo dekaongkara ge dao eno daigairo mene mamagayewa ara. Orata Tuwa Bayaura ao-diyao mono iwaingne mene Adamna ge dao awiya daigatinoiya. Tuwa Bayau mene emo dekaongka Yesu Kristo auna soremao eno yero ao-diyao mono iwaingne nuna bainakama emo bauno daigairo naname-una tebeba pugainu kasa yena. ¹⁶Enaba Tuwa Bayaura mono iwaing arata enaba awiya ge dao emo, arare susuwa nunato dekaongka oko ara. Susuwa nunato awiya zora ewe zora ewe. Emo dekaongka pasena yenu Tuwa Bayau mene giginu kowara gerao yena. Arata emo bauno daigairo pasena yero nonane awiya Tuwa Bayau mene mono iwaing nuna eno name pewayao ayero sero noiya. ¹⁷Emo dekaongka mene ge denu ge dao nuna-una eno magayao kasa yenu emo bauno mamaga yero nonane ara. Orata emo dekaongka Yesu Kristo mene buro yena, buro auna abena amimene kasa yero ge daora abena daigatinoiya. Arare name Tuwa Bayaura ao-diyao bainakama aune mono iwaing nuna-una eno pewayero naora maung yero narinenane, name amimene buro Yesu Kristo mene yena auna eno nao me iwaing pumarinenane.

¹⁸Arare susuwa eyero mitiya era. Emo dekaongka mene ge denu emo bauno apakana kowara gerao yewangne, deka ayero emo dekaongka mene pewa yero naora buro yenu Tuwa Bayau mene name apakana pewayao ayero senu nao topetiro aung yewangne ara. ¹⁹Emo dekaongkara ge dao auna eno emo bauno daigairo mene pasena emo yewa, deka ayero emo dekaongkara ge dimao auna eno emo bauno daigairo mene pewayero nonane. ²⁰Sao tauyao ge oko kasa yaore emo bauno mene tani meko yero nasani nauwa, arata tani meko auna susuwa oko kasa naunu gosinauwa. Arare tani meko nasani nauwa auna susuwa gaya meko yaise sero Tuwa Bayau mene sao tauyao ge pugaina ara. Sao tauyao ge pugainu pasena mene kasa yero baina yenu Tuwa Bayaura ao-diyao mono iwaingne mene pasena awiya daigatinasani bainakama yena. ²¹Awiya noeno oko, pasena mene magayaora nagibo taunu magayao mene emo tuwa ine yero emo bauno papatinaunu mamaga nauwa nenane, narinenane, deka ayero Tuwa Bayaura ao-diyao mono iwaingne mene pewayaora nagibo tamai, nao me iwaing awiya naname-una atu kasa yero babao gege bautunaise Tuwa naname Yesu Kristo mene buro yena ara.

Name Kristo aune dema magayewangne.

6 ¹Tuwa Bayaura ao-diyao mono iwaingne awiya mitiya ayero sinasani ao-diyao mono iwaingne nuna-una susuwa kasa ye naname-una gatainase sero pasena nasani nanane teng yarinita? ²Aung ara. Name maganasani pasenana nagibo awiya yangduwangne, arare noeno auna buro nupema yارينينه? Name pasenana buro nupema yao teng oko ara. ³Niye susuwa ewiya gosinowita? Name ge ou suwewa Yesu Kristora-una susuuno nung aune dema magayewangne ara. ⁴Maung nung simao waegaore nuna-una putoung mene Kristo uwenu magayaora atu seka yero iropuna, deka ayero name iropuro nao sekara atu nanenese sero awong name ge ou susunasani Kristo mutewa deka ayero ge ou mene name mutaine yewa aune magayao nuna-una atu susumuwangne ara. ⁵Name nao seka nonane auna susuwa awiya eyero mitiya: Yesu magayena deka ayero name magayaine yero nuna-una susumuwangne, deka ayero iropuna awiya name dema iropumuwangne ayero niya. ⁶Eyero nigitinonane ara: Name pasena taung aung yaise o name pasenana sou yero nao eno, dubo matu naname awiya Yesu aune dema i pasaora magayena. ⁷Zo nung magayariniya amimene pasenana bunao nuna besariniya. ⁸Awiya gege oko, Kristo aune dema magayewangne, arare nung aune dema narinene, ayero gosinonane me yero noiya. ⁹Name Kristora susuwa eyero nigitinonane: Nung magayaora atu seka yero iropuna, arare nupema oko magayariniya. Magayao mene emo tuwa nuna oko yariniya. ¹⁰Nung magayena awiya pasenana bunao kapari sero be dekaongka gege magayenu aung yena ara. Ora nung yeme niya awiya Tuwa Bayaura yazo de ika gari sero nao gege noiya. ¹¹Ayero niye nika niyetope gaya eyero yaise: niye magayewa pasenana bunao kapenu Yesu Kristora-una susuuno Tuwa Bayaura yazo de ika gatinasani yero nowa. Gipu ayero yae.

Pasenana sou oko yanene.

¹²Arare pasena mene taung ninae magayaora gerao auna emo tuwa yari sai ge nuna oko nigae. Ayero nasani taung ninae mene tani mekora dubo-dubo yero ato sai oko nigae. ¹³Ayero niye te-wawong taung ipu ninae awiya buro meko yaese pasenana oko pugae. Tuwa Bayau mene niye magayaora atu uwenu seka yero iropuro yero nowa, arare Tuwa Bayaura burora dopepu. Ayero nasani te-wawong taung ipu ninae Tuwa Bayau eno diriyegeya etutero naora sou yaese. ¹⁴Niye sao tauyao ge dimaora oko, Tuwa Bayaura monona atu nowa, arare pasena mene emo tuwa ninae oko yaise.

Name etutero nao auna nagibora nanenese sao.

¹⁵Arare name nono yارينينه? Name sao tauyao gera oko, Tuwa Bayaura monona atu nonane, arare pasena yارينينeta? Ayero oko

yanene. ¹⁶Arata niye eyero gosinowita? Niye emo zora soumani yari yero giro nung aune tairo ge nuna dimarineya, awiya niye emo ge dipunowa auna soumani yarineya. Pasena mene emo tuwa ninae yai, sou nuna nasani nete ago Tuwa Bayau yangdoro ake atu mitasani yaya-biyaya tamao gege tapunarineya. Arata Tuwa Bayau mene emo tuwa ninae yai, ge nuna diungno sou nuna nete pewa yero narineya. ¹⁷Niye gitau pasenana sou nasani nauwa. Arata yeme awiya niye ge me susuware gipewa auna teng dubo mene nigiro pupunowa. Arare name Tuwa Bayau eno dange sanene. ¹⁸Tuwa Bayau mene niye pasenana bunaora atu besenu etutero naora soumani yero nowa ara. ¹⁹Kotumao ninae oko zawagao, arare ge sinena auna susuwa gaese sero tani emora-una atu mitiya auna pugairo niye tugata nena. Niye gitau te-wawong taung ipu ninae tani meko eno diriyegaiwa soumani nuna yenu Tuwara sao tauyao ge dedunasani meko nasani nauwa, deka ayero be yeme eune te-wawong taung ipu ninae awiya tani etutero naora diriyegaya soumani nuna yai etutero neupu. ²⁰Gitau pasenana sou nasani nauwa be auna atu etutero naora bunao ninae-una oko mitauna. ²¹Niye tani meko nasani nauwa awiya be yeme eune gosineya meng gaore yero niya ara. Tani awiya gitau nasani abena no tamuwi? Tani auna abena awiya Tuwa Bayau yangdoro ake atu mitasani yaya-biyaya tamao gege tapunao ara. ²²Arata yeme ewiya Tuwa Bayau mene pasenana bunao besenu niye soumani nuna yero nowa, auna abena etutero nao nuna pumuwa ara. Arare ago niye nao me iwaing awiya tamarineya. ²³Pasena mene soumani nuna eno abena pugatinoiya. Pasenana abena awiya Tuwa Bayau yangdoro ake atu mitasani yaya-biyaya tamao gege tapunao ara. Arata name Tuwa naname Yesu Kristo aune taitinonane aeno Tuwa Bayau mene name eno nao me iwaing awiya tebeba pugatinoiya.

**Nagibo sekawara nao awiya bauno atiro naora
sao tauyao ge auna pugairo sena.**

7 ¹Otao mani, niye sao tauyao ge nigitinowa, niye aeno eyero sinena. Niye susuwa ewiya giro baingtinitinowa: Sao tauyao ge dimao awiya seka gege nasani dimao ara. Magayaora atu aung yero noiya ara. ²Arare bauno zo nung emo nuna seka nai yangduwao ine oko mitiya. Noeno oko, sao tauyao ge mene awongto sikigaina. Ora emo nuna magayai aune sikigao awiya kapariniya. ³Sao tauyao ge ayero mitiya, arare bauno zo nung yu nuna seka nai yangdoro emo zo atiro nariniya, awiya bauno aeno “nung kuma bauno” ayero sarinenane. Orata yu nuna magayai aune sao tauyao mene awongto sikigaina sikigao awiya kapariniya. Ayero yai aune nung emo zo atariniya, awiya nung kuma bauno ayero oko sarinenane. ⁴Otao mani, susuwa deka ayao ine ninae-una atu mitiya. Kristo nung taung aingso nuna magayao eno diriyegaina, arare niye nuna-una atu

susupunasani magayaine yero sao tauyao gera sikigao awiya kapero yangduwa ara. Ayero niye maung zora emo bauno yewa ara. Name Tuwara buro iwaing yanenese nung magayaora atu seka yero iropuna, arare nuna yero nowa ara. ⁵ Nao matu nasani naungwane be auna atu pasenana dubo-dubo awiya sao tauyao ge mene iyao nuna pisenu taung ipu naname-una atu buro nuna nasani nauna. Name eno ayero naunu magayao tapunasani naungwane ara. ⁶ Arata yeme zo name Kristo aune dema magayaine yewangne sao tauyao gera bunao kapenu yangduwangne, arare bunao nuna kapenu sao tauyao ge gayao mitoiya auna nagibo matu awiya yangdoro Owenona nagibo sekawara atu nasani Tuwa Bayau sou yero nonane ara.

Pasena mene name gera yena.

⁷ Aeno no sarinenine? Sao tauyao ge awiya meko, ayero sarinenineta? Awiya aung ara. Arata sao tauyao ge aung siya, awiya na pasenana susuwa oko giro baingtatenana. Sao tauyao ge mene ge zo ewiya name eno keregatinoiya ara: “Ning emo zora nona eno dubo-dubo oko yase.” Sao tauyao ge awiya oko mitao yati siya, awiya nona eno dubo-dubo yao auna susuwa meko awiya oko gatena. ⁸ Sao tauyao ge amimene nagibo gatenu pasena mene dubo nana awiya uwenu dubo-dubo susuwa giti kasa yena. Na gitau sao tauyao ge oko gao nasani naungwa be aune pasena nung magayao ine yero mitauna ara. ⁹ Na gitau sao tauyao ge aung iwaing nasani naungwa ara. Arata ago sao tauyao gera osina zo mene na taunu pasena mene dubo nana-una atu seka yero iropunu na emo ititi magayao mene naine yewang. ¹⁰ Sao tauyao gera osina mene nao me na eno pugaise sao amimene kapetegairo na magayanese gerena. ¹¹ Noeno oko, sao tauyao gera osina mene nagibo gatenu pasena mene nagibo awiya papatinasani na etegairo denu magayao ine yewang ara. ¹² Sao tauyao ge mene oko, pasena mene na denu magayao ine yewang, arare eyero gosinonane: Sao tauyao ge awiya pasena aung dang gege ara. Nupema sao tauyao gera osina dekaong dekaong awiya Tuwa Bayau mene pugaina. Ge amimene nagibo me gipinasani emo sorepunoiya. ¹³ Ayero sao tauyao ge iwaing mene na magayanese gerena, ayero nita? Awiya aung ara. Sao tauyao ge oko, pasena mene na dena ara. Pasena awiya nona meko awiya ganenese Tuwa Bayau mene senu pasena mene sao tauyao ge iwaing auna mokora atu kasa yero na magayanese gerena. Ayero yenu sao tauyao ge mene pasenana susuwa memeko-mameko awiya kasa daung yai ganenese sero keregaina.

Moko naname-una atu susuwa etobe mitowato.

¹⁴ Name eyero gosinonane ara. Sao tauyao ge awiya Tuwa Bayaura nona. Arata na awiya tawingna osina. Na pasenana soumani yero ge

nuna diungno buro nuna yero nona. ¹⁵Na yao nana maze gosinona ewera ine yero noiya. Na nao zo yari aratapu nasani nona arata nao awiya yangdoro oko yao yero nona. Nupema nao awang sinona awiya yero nona ara. ¹⁶Nao awang sinona nao awiya nupema nasani aune sao tauyao ge awiya iwaing auna susuwa keregatinona. ¹⁷Arare nao meko yero nona awiya kotumao nana-una oko, pasena mene dubo nana-una atu mitasani na ato sero ago-kuwiyo yero noi aune yero nona ara. ¹⁸Na susuwa nana eyero gosinona ara: Moko nana-una atu nao iwaing zo za oko mitiya. Nao iwaingna ge sao ami zo sinona, arata me tamao awiya oko tapunona. ¹⁹Na nao iwaing yane ayero sinasani oko yero nona, nupema na nao meko oko yane ayero sinona arata yero nona. ²⁰Pasena oko yane ayero sinasani yero nona auna susuwa era: nane oko, pasena mene moko nana-una atu mitiya auna ato saora yero nona ara. ²¹Susuwa nana eyero mitiya ara: Nao iwaing yari sinona aune pasena mene nana-una nugu daung yero noiya ara. ²²Na moko nana mene Tuwa Bayaura sao tauyao ge nigiro arataungno yero nona. ²³Ora taung ipu nana-una atu susuwa zo mitiya amimene dubore kotumao nana aune auna ge dedunoi iwo winaye yero nowato. Ayero nasani na buninai pasenana susuwa mene taung ipu nana-una mitoiya auna bunao emo yero nona. ²⁴Oiye, dubo minao bainakama nana-una mitoiya. Pasenana susuwa taung nana-una mitoi magayaora gerao yero nona, auna putoungna atu awe mene na sorero pumariniye? ²⁵Tuwa Bayau mene sai, Tuwa naname Yesu Kristo mene na sorero pumariniya, arare na Yesu Kristo kotupu nasani Tuwa Bayau bowi yero nona. Arare ge sinena awiya pu dekaongna gairo eyero sane: Na naka natope dubo nana mene Tuwa Bayaura sao tauyao ge sou yero nona. Arata taung nana mene zo pasenana sao tauyao ge sou yero noiya arauwa.

Iwaing yao mene Owenona nagibora narineya.

8 ¹Arare Yesu Kristo aune dema nonane amimene pasenana abena tamanenese sao oko mitiya. ²Noeno oko, Kristo Yesu mene magayenu Owenonung nao name eno tapunoiya amimene putoung nuna mene name pasenana putoungna atu, o magayaora putoungna atu besenu bunao aung nonane. ³Dubo matu naname auna putoung mene Mosera sao tauyao ge auna putoung puro wosinu aune sao tauyao ge mene pasenana putoung puro wosari kaputena. Ayero yenu giro Tuwa Bayau nung nuka nutope eyero nasani dubo matura pasena auna putoung awiya denu wosina. Mani nuna mene emo bauno pasena naname disari magayaise sero iyengtinu tawing emo taung naname ine puro wosina. ⁴Awiya dubo matura nagibora oko, Owenona nagibora nonane naname-una sao tauyao ge iwaing dimao awiya kasa yero besugaise ayero yena ara. ⁵Nao matura nagibora nowa awong dubore kotumaore nunae nao matura nao auna mitoiya, arata

Owenona nagibora nowa awong mene zo dubo nunae Owenona nao auna mitoiya. ⁶Zo nung dubo nuna pu nao matura nao auna gariniya amimene magayao tamariniya. Arata zo nung dubo nuna pu Owenona naora gariniya amimene nao iwaingne dubo iwaingne awiya tamariniya. ⁷Zo dubo nuna pu nao matura nao auna gatinoiya amimene Tuwa Bayau iwo noiya ara. Ayero nasani sao tauyao ge nuna oko dimao noiya. Ayero noiya amimene Tuwa Bayaura ge dimao teng oko ara. ⁸Nao matura kotumao puro nowa amimene tani zo yaya Tuwa Bayau mene gai teng yao ine oko mitiya.

⁹Tuwa Bayaura Oweno mene dubo ninae-una mitoiyare, niye nao matura nagibo oko, Owenona nagibora nowa ara. Zo nung Kristora Oweno aung nariniya amimene gerao nuna oko yero nariniya. ¹⁰Taung ninae mene pasena yero noiya aeno nung magayaora gerao noiya. Arata Kristo mene dubo ninae-una atu mitariniya, awiya Tuwa Bayau mene niye pewayao ayero sai aune dubore ititire ninae mene nao topetariniya. ¹¹Tuwa Bayau nung Yesu magayaora atu uwenu seka yena auna Oweno nuna mene dubo ninae-una mitariniya, awiya nung Kristo Yesu magayaora atu uwenu seka yena amimene taung aingso ninae magayaora gerao awiya deka ayero inai naore yarineya. Awiya Oweno nuna dubo ninae-una mitoiya aeno ayero yariniya ara.

Owenona ge nigitinowa amimene Tuwa Bayaura mani yero nowa.

¹²Otao mani nana, susuwa aeno name Tuwa Bayau eno abena puganenese sao mitiya. Orata abena pugao awiya nao matura sou yao okowata. Abena pugao awiya Owenona nagibora nao. ¹³Niye nao matura ge dipunasani narineya, awiya magayarineya. Arata niye Owenona putoungna nao matura ge darineya, awiya nao iwaing gege narineya. ¹⁴Tuwa Bayaura Oweno auna ge nigiti nasani nowa amimene Tuwa Bayaura mani awiso yero nowa ara. ¹⁵Tuwa Bayau nung Oweno niye eno pugaina awiya niye nupema kapetegairo sou buro nasani awang yaore gege nasani naese oko, mani awiso nuna yero naese niye eno pugaina ara. Owenona putoungna name “Mama iwaing nanae” ayero sinasani yau sinonane. ¹⁶Name Tuwa Bayaura mani awiso yero nonane ge awiya dubo naname mene sinoi Oweno mene dubora ge soreuno deka ayero sinoiya. ¹⁷Mani awiso nuna yero nonane amimene nete Tuwa Bayaura wazawa topetarinenane. Awiya Kristo aune dema tairo topetarinenane ara. Tawingna etu nung aune dema yayare narinenane, awiya nung aune dema simao waegaore iwaing auna narinenane.

Ago name emo bauno iwaing nanane aune nona apakana iwaing yarineya.

¹⁸Uritira simao yawa yawa yaore Tuwa Bayau mene ago keregairo name eno pugariniya amimene tawingna yayare dubo minaore mitiya awiya

daigairo baingtariniya. Arare na nona awiya pu dekaongna gairo zota zo baina niye, yero gane asero gari yana teng oko yariniya. ¹⁹Tuwa Bayaura mani awiso auna susuwa naname kasa daung yai gari sero tawingna nona yena amimene zuti yero anuwing nasani mitowa. ²⁰Nona yena awong awiya waru diungno meko yewa, awiya kotumao nunae-una oko, Tuwa Bayau mene ayero yaese sena. Awiya awong ayero mitaese oko, tani ewiya diya mitaese ayero sena: ²¹Nona yena awong dema magayero gung-kauwang saora bunao besero eo yero Tuwa Bayaura mani awiso nao waegaore naname-una susumarineya ara. ²²Name eyero gosinonane ara: Be awiya bumaise nona yena apakana amimene bauno zo mani pupunasani yaya taungno oinoiya deka ayero yaya-biyaya tapunasani oero butunowa. ²³Nona yena awong amimene gege ayero oko yero nowa. Name naka nametope Owenone nonane amimene deka ayero yero nonane ara. Oweno awiya nona benaung giti ipu ewa-gaewa yao ago kasa yariniya auna osina yero noiya. Arare mani awiso nuna yero nonane auna susuwa Tuwa Bayau mene taung aingso naname sorero puro keregaise diya nasani dubo mene oiononane ara. ²⁴Name nona benaung giti ipu ewa-gaewa yao ago pumari tumo diyanenese name sorero puna. Nona me puro nao awiya tumo diyaore nao okowata. Name nona zo puro nasani aune nona awiya pumari sero tumo diyarinenineta? Aung ara. Yemaoko pumuwangne naname yena. ²⁵Orata nona zo oko pumao nasani aune nona awiya pumari sero tumo diyarinenane, awiya name dubo meko aung monone mitasani aune nona awiya pumari sero diya nasani mitarinenane.

²⁶Oweno nung deka ayero name turero nonane aeno name sorepunoiya. Name isa nono yero sanane teng yariniye? awiya oko gosinonane. Arare name isa saora kotumao kau nasani dubo mene zi sinonane giro Oweno mene name soreuno isa sinoiya. ²⁷Oweno nung Tuwara dubu soreuno Tuwa Bayaura aratamao auna teng isa sinoiya. Ayero noi Tuwa Bayau nung emo baunona dubo gosinoiya amimene Owenona ge nigitinoiya. ²⁸Name eyero gosinonane ara. Name Tuwa Bayau aratapunonane, name awiya tani benaung giti amimene kasa nasani korayao naname soreuno baingtitinoiya ara. Name awiya Tuwa Bayau mene yau sero pumari sero giginu mitaungwane, arare name yausero puna ara. ²⁹Noeno oko, emo name gitau giginu mitaungwane name amimene Mani nuna ine yanenese giginu mitaungwane. Awiya name metamani nuna ine yanane nung awiya tato kiyongne naname yero naise ayero yena ara. ³⁰Tuwa Bayau nung gitau name Mani nuna ine yanenese sero giginu mitaungwane auna teng name yausero puro pasena naname disinasani name pewayao ayero sena. Ayero sero aune name siuna ara.

Zo mene name Tuwa Bayaura waweng atu oko sorero pumariniya.

³¹Ge auna susuwa nono yero mitiye? Tuwa Bayau mene name otao yero noiya, arare zo mene name oko gera yariniya. ³²Nung mani nuna oko

sorao name eno magayaise pugaina amimene zamena simena apakana awiya name eno diriyegariniya.

³³Emo bauno Tuwa Bayau mene gitau yangtagairo puna name awiya awe mene gera pugariniye? Tuwa Bayau mene yarinita? Aung ara. Nung nuka nutope pasena naname disinasani name pewayao ayero sena ara.

³⁴Awe mene name musu kowara gaora ge sariniye? Kristo Yesu mene yarinita? Aung ara. Nung nuka nutope magayena. Magayena a gege oko, nung magayaora atu iropuro Tuwa Bayaura wawong mera atu mitasani isa mene name sorepu nasani mitoiya.

³⁵Kristora mono iwaingna atu nona zo nomi mene name sorero pariniye? Dubo minao meneta, yayare naota, niya-koma kaunasani naota, yaya-biyaya tame naota, dora botiyota, bogamasa yero naota, dero bunero yao meneta, dero magayao mene pumariniye? Nona amimene name Kristora mono iwaingna atu sorero pumarinita? ³⁶Ge gayao zo eyero mitiya auna teng name eno nao ayao awiya yero nowa ara,

Nae emo bauno gerao nina yero nonane susuwa aeno wari be giti awiya nae dero gera-gaira yero nowa. Lama dero aero yero nowa ayao ine nae eno yero nowa.

³⁷Arata nona ayao amimene name Kristora mono iwaingna atu oko sorero pumariniya. Aung ara. Name mono pupunoiya amimene name sorepunoi nona awiya puro wosiro baingtitinonane. ³⁸Arare na eyero gosinona ara: Magayao meneta, nao meneta, angelo meneta, emo tuwa meneta, nona yeme kasa yero mitiya amimeneta, nona ago kasa yariniya amimeneta, nona putoungneta, ³⁹nona ika mitoiya amimeneta, wese mitoiya amimeneta, nona gewaoko yenu mitowa amimene name Tuwa Bayaura mono iwaingna atu zo za oko batagairo pumariniya. Noeno oko, Tuwa Bayau Tuwa naname Kristo Yesura mono iwaing eno name doedoe yero noiya ara.

Paulo nung Yuda emo otao mani nuna eno yayare dubo minaore tauna.

9 ¹Na Kristora emo mene ge iwao aung ge me sana nigipu. Oweno mene dubo nana-una atu ge nana sorepuni ge me gege sinena era. ²Na Yuda emo otao mani nana eno dubo mininasani dubo nana mene yaya etoka oko tapunoiya. ³Noeno oko, Yuda emo otao mani nana awong dubo darawa yero Yesu tumo diyaese sinona, arata awong dubo oko darawa nowa, aeno Tuwa Bayau mene awong waru yena. Arare nagibo zo mitati siya, awiya na naka natope waru nunae awiya dipunasani Kristo kasupuro ewe nao awiya teng eo yatena. ⁴Awong awiya Isreli emo. Tuwa Bayau mene mena gitau otu awong dubu nuna yaese sero yangta gairo puna. Ayero yero nung putoung waegaore nuna awong eno gipena; nung tairo naora ge awong eno pugaina; nung sao tauyao ge awong eno pugaina; nung bowi nasani naora susuwa awong eno gipena; nung nona

iwaing awong eno pugari sero senu tauyena; ⁵aya-ewowo nunae ena mene Tuwara gera gitau yao yero nasani nauwa; Sorao Emo naname nung nona benaung giti auna Tuwa yero noiya amimene emora taung aingso puro kasa yena, awiya dubu nunae-una atu kasa yena ara. Arare Tuwa Bayau nung bowi yao gege yero nanene. Yore.

Gere nowa awong Tuwa Bayaura emo bauno dubu.

⁶Isreli ena mene Tuwa Bayaura ge awang sewa, arata Tuwa Bayaura ge aung yena, ayero oko sanene. Isreli dubura atu kasa yewa awong apakana amimene Tuwa Bayaura emo bauno me oko yero nasani nauwa. ⁷Nupema Abrahamna saisibuna awong apakana saisibuna nuna me oko yero nasani nauwa. Tuwa Bayau mene Abraham eno eyero sena, “Isakara saisibuna nunae gege dubu nina yarineya.” ⁸Ge auna susuwa eyero mitiya ara: Abrahamna yura atu kasa yao awong awiya Tuwa Bayaura emo bauno dubu me okowa. Abraham gitau Tuwa Bayau mene nona ago pugari senu tauyena awiya tumo dina deka ayero Tuwa Bayau nona pugari senu tauyena auna ge awiya tumo didinowa awong amimene gege Abrahamna saisibuna me ayero nowa ara. ⁹Ge senu tauyena awiya eyao ara: “Dawang zo aung yai aune na ninae-una kapetegairo bumana aune bauno nina Sara mene mani emodi pumariniya.”

¹⁰Awiya gege oko, sao tauyao ge zo Rebekara-una atu dema kasa yena ara. Nung ewowo naname Isakato nauwato Rebeka mesa yenu mani emodi etobe tiyang nuna-una atu mitiwato ara. ¹¹⁻¹²Mani etobe awiya oko kasa yaore awongto aira tiyangna atu mitasani nao mekota nao iwaing oko yao mitiwato be aune Tuwa Bayau mene Rebeka eno eyero sena, “Tato mene metara sou yaise.” Awiya Tuwa Bayau sao tauyao nuna tau yaise kotupunasani mani etobe awiya nao nunato-una oko, ara tamao nuna-una gausinasani ge ayero sena. ¹³Auna ge gayao zo eyero mitiya, “Na Yakobo arataungno pumuwang, arata na Esau awiya iwo yero yangduwang.”

Tuwa Bayau nung mono nuna-una teng name kora yero noiya.

¹⁴Arare nono sarinenine? Tuwa Bayau pore yena, ayero sarinenineta? Aung ara. ¹⁵Nung Mose eno ge eyero tugata yena,

Na emo zo ao-diyari yero giro ao-diyarinena ara.

Na emo zo kora yari yero giro kora yarinena.

¹⁶Arare Tuwa Bayau mene name korayena korayao awiya emora kotumaorata emora gewera-gawera yaora atu oko name korayena. Aung ara. Korayao awiya Tuwa Bayaura mono iwaing gege eno name korayero puna ara. ¹⁷Tuwa Bayau mene Fero eno ge sena awiya ge bukura atu eyero gayao mitiya,

Na nina-una atu putoung nana keregana yazo bowire nana tawing sero babaise sero ning emo tuwa pugaingwa ara.

¹⁸Arare Tuwa Bayaura susuwa eyero gipu: Nung emo zo ao-diyari yero giro ao-diyariniya. Nupema nung emo zo dubora dawong zuzari yero giro zuzariniya ara. ¹⁹Ning ge awiya nigiro enaba nuna eyero na eno sarinesita, “Tuwa Bayau nung emo baunona dubo auna dawong zuzero aune noeno emo bauno gosinoi meko yero nowi? Nung tani zo yari sai emo bauno mene awang sao ine oko mitiya.” Ayero na eno sarinesita, nowa. ²⁰Emo ning nono yao mene Tuwa Bayau eno ge abena sarinesi? Au mene au yao ai eno eyero sarinita, “Ning noeno na eyero yetesi?” Ayero sarinita? Aung ara. ²¹Nupema au yao ai mene tawing dekaongka amimene au ena emora, ena pu sinona, ayero sero yai meko yarinita? Aung ara.

²²Tani au yao ai mene yero noiya tani deka ayao awiya Tuwa Bayau mene emo bauno eno yero noiya. Tuwa Bayau nung pasena eno tini kapao pupuniya auna susuwa o putoung nuna auna susuwa awiya keregari sinoiya, arata saineaba, nung emo bauno kowara gerao awiya gera yari nasani mitowa awong awiya mena oko deduniya; nung daora be diya yero butuniya ara. ²³Awiya gege oko, nung simao waegaore nuna baina awiya dema keregari sero emo bauno mono nuna-una gerao amimene simao waegaore nuna topetanenese sero name yangtagairo puna. ²⁴Emo bauno mono nuna-una gerao awiya name ara. Nung name Yudara dubura atu gege oko, emo Yuda okora-una atu dema yausero puna. ²⁵Auna ge awiya Tuwa Bayau mene senu porofete Hosea mene gaena awiya eyero mitiya,

Emo bauno dubu na maung oko yao yewang awong awiya emo bauno dubu nana ayero sarinena. Nupema dubu oko kotumao yewang dubu awiya yazo nunae “yo diyang nana” ayero sarinena. ²⁶Gitau tawing zora emo bauno eno eyero sewang, “Niye emo bauno dubu nana oko,” tawing dekaongka auna atu zo yazo nunae “Tuwa etegao auna okowata, Tuwa putoungne auna mani awiso” ayero sarineya.

²⁷Nupema porofete Yesaya mene wawa sero Isreli emo bauno eno eyero sero gaena,

Isreli emo bauno awong wito deung bera yowangsa mitiya ayao ine teng kasa yarineya, arata saineaba, Tuwa Bayau mene nunae-una towang atu etoka gege sorero pumariniya. ²⁸Tuwa nung tawingna atu ge nuna pugaina auna me mena tamai aung yariniya.

²⁹Yesaya mene ge zo eyero sena,

Uritire tawingne auna Tuwa nung emo we naname oko ao-diyao yero dati siya, awiya name abena meko Sodom napo mene tamuwa auna teng taungno o Gomora awong ine yero gera yero aung-kamore yatenane.

Yuda emo awong iwaing yari sero kaputewa.

³⁰Arare nono sarinenine? Name eyero sanene: Emo bauno Yuda oko awong iwaing yari sero waura oko yewa amimene iwaing yewa.

Tumo diyaora gege iwaing yewa ara. ³¹Arata Isreli emo bauno awong sao tauyao ge dipunasani iwaing yari sero waura yewa amimene sao tauyao gera teng oko yewa. ³²Susuwa noeno ayero yewi? Susuwa eyao eno: Awong tumo diyaora okowata, nao nunae-una iwaing yari sewa ara. Ayero nasani daba zo^b nagibe atu mitina auna atu te nunae gaero zuwewa. ³³Auna ge gayao zo eyero mitiya,

Ewiya gipu! Na Zaiyon nape atu daba zo pugatinena, auna te nunae gayarineya. Daba auna te gaero zuwarineya. Arata zo nung Daba awiya tumo diyariniya amimene oko meng gariniya.

Isreli emo bauno mene tumo diyaora nagibo awang sewa.

10 ¹⁰Ge nigao otao mani nana, Yuda emo otao mani nana iwaing yaese dubo nana mene aratapu nasani awong kotungno Tuwa Bayau eno isa sinona ara. ²Awong Tuwa Bayau sou yari sero putoung nasani nowa awiya gosinona amimene sinena. Arata awong nagibo me sisigatinasani aune yero nowa. ³Nagibo Tuwa Bayau mene name giro pewayao ayero sinoiya, nagibo awiya sisigatinowa, arare nuka nuyetope iwaing yari sero nagibo zo kau yero nowa. Awong pewayaoora nagibo Tuwa Bayau mene tauna awiya awang sero yangduwa ara. ⁴Sao tauyao ge Mose mene gaena awiya butunawe Kristora una atu besugainu aung yena, arare tumo diyaore nonane awiya Tuwa Bayau mene gosinoi pewayero nonane ara. ⁵Mose nung ge zo eyero sero gaena, “Emo zo nung Tuwa Bayaura benaungna atu pewa yari sero sao tauyao gera nagibo etutero nariniya amimene nao tamariniya.” ⁶Arata tumo diyaore nasani pewayaoora nagibo auna ge eyero mitiya, “Ning dubo nina mene eyero oko sase, ‘Awe mene uritira witariniye?’ (Awiya witiro Kristo taungno puro wosao ara.)” ⁷Nupema dubo nina mene eyero oko sase, ‘Awe mene kowara wosiro baungno magayaora-una babariniye?’ (Awiya Kristo yuno puro witao ara.)” ⁸Ayao okowata, ge bukura atu eyero sero gayao mitiya, “Ge awiya ake atu oko mitiya, awiya begiti nina-unata moko nina-una atu mitiya ara.” Awiya tumo diyaora ge tugata-magata yero nonane aeno sao ara. ⁹Ge sero butunonane auna susuwa eyao era: Ning begiti nina mene “Yesu nung Tuwa nana” ayero sinarinesa, nupema dubo nina mene “Tuwa Bayau mene Yesu magayaora atu uwenu seka yena” ayero iniro taka sarinesa, awiya Tuwa Bayau mene ning sorero puro korayai iwaing yero narinesa. ¹⁰Noeno oko, name dubo mene iniro taka sinasani pewayero nonane. Nupema begiti mene yazo nuna keregatinasani iwaing yero nonane ara. ¹¹Ge gayao zo eyero mitiya, “Nung tumo diyarineya amimene oko dubo minarineya, o meng oko garineya.” ¹²Yuda emo aune emo Yuda oko aune name awiya Tuwa Bayau mene oko gausinoiya. Nung dekaongka mene name apakana auna Tuwa naname noiya ara. Name nung

^b 9:32 Daba nagibe mitao awiya Yesu eno sewa ara.

yau sinonane auna nung abena name eno mono iwaing tapunasani nona benaung giti pugatinoiya. ¹³Noeno oko, ge gayao zo eyero mitiya, “Zo nung Tuwa yau sariniya nung awiya Tuwa mene soreuno kora yariniya.”

¹⁴Arata Tuwa yau sao awiya Tuwa oko tumo diyao nowa amimene nono yero nung yau sarinei? Nupema Tuwa Bayau tumo diyao awiya ge nuna dawong mene oko nigao nowa amimene nono yero nung tumo diyarinei? Nupema ge nuna nigao awiya bowi sao emo nuna aung siya, awiya nono yero ge nuna nigarinei? ¹⁵Nupema bowi sao awiya Tuwa Bayau mene emo oko tugata yero iyengtao yai, nono yero bowi saora burora babarinei? Ge gayao zo eyero mitiya, “Bowi Iwaing sao emora te bewing mene ge nigaora dubo eo yao tapunoiya ara.”

Yuda emo bauno mene Bowi Iwaing awang sewa.

¹⁶Arata emo bauno apakana oko, ena mene gege Bowi Iwaing awiya nigiro dimuwa ara. Yesaya mene eyero sena, “O Tuwa, nae bowi ge nina sero keregaingwane, awiya awe mene iniro taka seni?” ¹⁷Arare eyero gipu. Tumo diyao awiya Bowi Iwaing nigaora me ara. Nupema Bowi Iwaing awiya Kristora ge me susuware keregairo sao ara.

¹⁸Arare eyero sinasani atata nena. Awong ge oko nigao yewita? Aung ara. Awong ge nigiwa ara. Auna ge gayao zo eyero mitiya,

Be nunae-una bewing mene tawing apakana teng yena. Ge nunae mene tawing sero sero kasa yena ara.

¹⁹Na nupema atata yero sinena. Isreli emo bauno awong ge nigiro susuwa sisigairo kau yewita? Aung ara. Gitau Mose mene Tuwa Bayaura ge zo eyero gaena,

Na emo Yuda oko puro kora yana niye dubo mou awong eno yarineya. Emo Yuda oko awong nigao aung awiya yumana aune niye awong eno tini kapao pumarineya.

²⁰Mose mene gitau ayero senu aune ago Yesaya mene awang yao aung be tau yero Tuwa Bayaura ge zo eyero sero gaena,

Na oko kau yao yewa amimene na tamuwa ara.

Na oko kotumao nasani nauwa nunae-una atu kasa yewang.

²¹Arata nung Isreli emo bauno eno ge eyero gaena,

Na ge dao emo bauno o dung duware nao emo bauno awiya yumana nana-una bumaya kora yari sero be imoko-kaungkaung wawong garuru yero diya mitona.

Isreli emo bauno dubu baina mene Bowi Iwaing awang sewa giro aune Tuwa Bayau mene etoka gege yangtagairo puna.

11 ¹Na nupema atata nena. Tuwa Bayau mene Isreli emo bauno nuna yangdunuta? Aung nibamu ara. Ayero oko yena. Na deka ayero

Isreli emo ara; na Abrahamna saisibuna auna zo; na Benzaminna dubu auna zo. ²Tuwa Bayau mene gitau emo bauno dubu nuna yaese giginu mitauwa awiya oko yangduna. Arata niye Eliyara ge ungwe bukura atu mitiya awiya oko zazagao yero nowita nowa? Nung Isreli emo bauno dubu baina awiya gera pugatinasani Tuwa Bayau eno isa eyero sena,

³O Tuwa, awong porofete dubu nina dero aung nasani aita nina kasewa aung yenu na nata nena giro awong na deka ayero dari sineya ara.

⁴Ayero senu Tuwa Bayau mene ge abena ge no sero kapetegaini? Eyero sena,

Aung ara. Na emo 7,000 dubu nana yaese sorewang awong tuwa etegao yazo Beal nuna-una oko koingao yewa.

⁵Arare be yeme eune deka ayero Tuwa Bayau mene mono iwaing nuna eno Yuda emo bauno ena yangtagairo punu nowa. ⁶Awiya nao nunae-una okowata, mono nuna-una ayero yena. Nao nunae-una yatiya, awiya mono mene me oko yatiya.

⁷Ayero nono sarinenine? Isreli emo bauno apakana awong nona me tamari sewa awiya tamuwa, ayero sarinenineta? Aung ara. Tuwa Bayau mene ena awigairo puna amimene gege tamuwa ara. Arata dubu baina awiya ge dero didigaiwa giro senu ziyo tau yewa ara. ⁸Arare ge eyero gayao mitiya,

Tuwa Bayau nung dubo nunae sisigaina ara.

Diti moko nunae senu sikiuna.

Nupema dawong nunae uwe zuzena.

Ayero yenu nasani nauwa deka ayero nowa ara.

⁹Dawidi mene ge zo eyero gaena,

Zamena simena nunae mene wao ine o geta ine yero kang gairo mitaise.

Ayero yai naya abena nunae kasa yaise.

¹⁰Diti moko nunae guma yai nai kau yae. Poza awena ini singpai poza gurutu sero singpari-singpari nasani nao gege nae.

Tuwa nung emo Yuda oko awiya sorero puna.

¹¹Arare atata yero sana nigipu. Isreli emo bauno dubu baina zuwewa amimene zuwero meko yero baingtiwita? Aung ara. Awong Tuwara korayao awiya awang sewa, arare korayao awiya emo Yuda okora-una kasa yena. Awiya emo Yuda oko mene Tuwara korayao topetaya Isreli emo awong korayao awiya pumari dubo-dubo yaese ayero kasa yena.

¹²Ayero yero gaga sao nunae mene tawing sero gera zamena simena tauna, nupema putoung nunae wosina aeno emo Yuda okora-una gera zamena simena kasa yena, arare nete awong apakana Tuwara korayao topetaya gera me bainakama kasa yariniya.

¹³Niye emo Yuda oko, niye eno ge ewiya sana nigipu. Na niye emo Yuda oko auna aposolo ninae yero nona amimene buro nana awiya yawa yaware yero baingtitinona. ¹⁴Awiya Yuda emo otao mani nana ena mene korayao pumari dubo-dubo nete pumaese ayero yero nona ara. ¹⁵Tuwa Bayau mene Isreli emo bauno yangdunu aune tawing sero sero emo bauno mene Tuwa Bayau aune dema otao yewa. Arare Tuwa Bayau mene Isreli emo bauno nupema pumai aune awong magayaora atu seka yero iropao ine yarineya. ¹⁶Ma seka awiya gitau maingkota puro Tuwa eno pugairo isa sinonane nuna noi aune ma ena bure apakana awiya deka ayero nuna yero noiya ara. Dek a yero i tatai mene Tuwa Bayaura gerao mitariniya, awiya bowang nuna deka ayero gerao nuna mitariniya.

¹⁷Emo bauno Yuda oko mene Yuda emo baunona masi pumuwa auna susuwa i oliwa^c auna pugairo sana nigipu. Tuwa Bayau mene i oliwa zora bowang ena kapero yangdotinasani auna isora atu i oliwa zo eu atu kasa yao auna bowang awiya kapero puro buro iso deka auna atu susuunu, i auna tatai mene gawi pugainu bairo tauyena ara. Dek aine ning bowang zo eura maze puro buro susuunu bayasare aeno ¹⁸bowang mamatu awiya oko gasa wosao yai ning taung puro witase. Ayero yosi sero, ning eyero gi. Ning kara bowang mene tatai oko uninosa. Tatai mene ning uninowa ara. ¹⁹Ge sesena auna ning abena enaba nuna eyero sarinesita nowa, “Tuwa Bayau mene na awiya puro susumari sero bowang matu kapero yangduna ara.” ²⁰Ayero sinesata Tuwa Bayau mene awong ge me nuna oko tumo diyao yewa aeno awong kapero yangduna. Arata ning awiya tumo diyao nina-una dopao masi nunae puro dodopinesa ara. Arare ning taung nina oko puro witase. Awiya gege oko, etutero neu. ²¹Tuwa Bayau nung oliwa bowang nuna oko ao-diyao yena, deka ayero nung ning oko ao-diyariniya. ²²Arare ning mono iwaing nuna aune kokoni yao nuna aune awiya kotungno gi. Kokoni yao nuna-una me awiya ge yangduwa auna-una atu kasa yena, arata mono iwaing nuna-una me awiya nina-una atu kasa yariniya. Ora ning mono iwaing nuna oko puro narinesa, awiya nung ning kapero yangduwariniya. ²³Ayero Yuda emo ena i bowang matu ine awong ge dao nunae awiya yangduwarineya, awiya Tuwa Bayau mene awong masi matura atu susumari yero giro kara teng susumariniya. Putoung awiya nuna-una atu mitiya. ²⁴Ning emo Yuda oko awiya i oliwa zo oko samo yao auna atu bowang kapao ine ara. Ning awiya oliwa bowang kapero puro buro oliwa samo yao auna susumao ine ara. Ora Yuda emo awiya awong oliwa samo yao ine ara. Arare Tuwa Bayau mene oliwa samo yaora bowang mamatu kapero yangduna awiya nupema puro masi nunae-una matura susumari sero nete waura oko yariniya.

^c 11:17 I oliwa. Oliwa susuwa awiya Abraham. Oliwa bowang awiya Yuda emo bauno. Bowang ewe atu puro buro susumao awiya name emo Yuda oko.

Yuda emo bauno awong nete ago gera mokora toiro aung yarineya.

²⁵ Ge nigao otao mani nana, niye dau yero kotumao ninae auna desetiro “nae nigaore” ayero sowi sero susuwa zo pungyero mitoiya ewiya keregana nigipu. Isreli emo bauno ena awong ziyo tau yero nowa. Awiya ayero naya emo Yuda oko dubu baina awong gera mokora ²⁶ towaya teng yai aune Isreli emo bauno dubu baina amimene iwaing yarineya. Ge eyero gayao mitiya, Zaiyon nape atu Korayao emo zo kasa yero Yakobora saisibuna auna meko nunae tunai baungno aung yarineya.

²⁷ Na pasena nunae disana aune tairo nao nana awiya tau yariniya ara.

²⁸ Isreli emo bauno awong Bowi Iwaing awang sero Tuwa Bayau eno iwo yero nowa auna me nuna awiya niye emo Yuda oko auna-ina buna. Arata nupema yangtagairo pumao auna awiya awong Tuwa Bayaura mani awiso yero nowa. Noeno oko, Tuwa Bayau mene aya-ewowo nunae eno ge senu tau yena. ²⁹ Arare awong mani awiso nuna yero nowa, noeno oko, Tuwa Bayau nung awong yausero gao yena, awiya oko nuwegariniya. ³⁰ Niye emo Yuda oko mene gitau Tuwa Bayaura ge awang sinasani nauwa. Arata yeme zo Yuda emo mene Tuwa Bayaura ge awang sineya aeno Tuwa Bayau mene niye mono pupuniya. ³¹ Dekka ayero Yuda emo mene Tuwa Bayaura mono ninae-ina kasa yena, mono deka ayao mene yeme nunae-una atu kasa yaise Tuwa Bayau mene gigina auna teng awong ge nuna awang sinowa. ³² Tuwa Bayau mene emo bauno apakana ge nuna awang saese gigina. Arare mono nuna-una gege iwaing yarineya.

Name Tuwara yazo de ika ganene.

³³ Abaunaya! Tuwa Bayaura gaore kotumaore nigaore nuna awiya wito kuru ine mitiya. Sao aung yao nuna-una susuwa awiya emo mene gao ine oko mitiya. Dekka ayero buro yao nuna-una nagibo awiya emo mene gao ine oko mitiya.

³⁴ Tuwara dubora ge mitiya awiya emo awe mene nigini?

Ora emo awe mene kotumao nung eno pugaini?

³⁵ Arita emo awe mene nung eno gitau nona zo pugainu aeno abena pugariniye?

³⁶ Aung ara. Noeno oko, nona apakana nuna-una atu butunoiya, nupema putoung nuna-una atu kasa yero noiya, deka ayero nuna-una atu babao gege bautunoiya. Arare bowi yao gege yao awiya nuna-una atu susuuno mitao gege mitaise. Yore.

**Name taung aingso naname awiya Tuwa
Bayau eno zawing sero puganene.**

12 ¹ Ge nigao otao mani nana, Tuwa Bayau mene name eno mono pupunoiya awiya gosineupu aune wini ge zo sana nigae. Niye

oko magayao seka miteyaka keune taungne dubore ninae awiya zawing pewayao Tuwa Bayaura gerao ayero sero pugaipu nung gai iwaing yae. Emimene sou buro ninae me niya era. ²Nona duru tawingna auna gerao oko yero neupu. Niye dubo kotumaore ninae pu Tuwara una gatinasani neupu, Tuwa mene dubo kotumaore ninae zawagae. Ayero yai aune tani iwawaing etutero nao, o nao Tuwa Bayau mene gosinoi iwaing yero noiya, awiya teng garineya.

Zo nung burora putoung nung eno pugao auna teng yaise.

³Tuwa Bayau mene na eno mono iwaing pupunasani buro na eno pugaina, susuwa aeno na ninae-una emo bauno apakana aeno wini ge eyero sinena. Zo nung nuka nutope gai witao oko yaise. Tuwa Bayau mene tumo diyao nina auna eno burora putoung zo ning eno pugaina awiya puro daigatinasani oko yase. ⁴Eyero gipu. Taung naname dekaongka nung soremao nuna daigairo mene buro dekaongka oko yero nowa. ⁵Deka ayero name buro ewe-pape yero nonane, arata saineba Kristora-una daigairo mene pu dekaongna gatinonane taung dekaongka yero noiya ara. Arare name taung dekaongka auna susuuno te-wawong nuna ine yero nonane. ⁶Ge burora putoung ewe-pape awiya mono iwaing name eno puna auna teng puro nonane ara. Arare auna teng buro yanene. Awiya zo nung Tuwa Bayaura ge porofete mene saine yero keregaora putoung mitiya amimene tumo diyao nuna-una teng saise. ⁷Zo nung soremao burora putoung mitiya amimene soremao buro awiya teng yaise. Zo nung gipao burora putoung mitiya amimene gipao buro awiya teng yaise. ⁸Zo nung wini ge saora putoung mitiya amimene wini ge saise. Zo nung mono pumao buro yaora putoung mitiya amimene otao nuna iwaing yaise gege kotupunasani buro awiya yaise. Zo nung gitau yaora putoung mitiya amimene buro awiya tau yero yaise. Nupema zo nung bayao buro yaora putoung mitiya amimene buro awiya dubo eo yaore yaise.

Dubo mene mono iwaing paora ge.

⁹Mono pao awiya taung mene gege oko yae. Tani meko benaung giti awiya bauta popoti nasani tani iwawaing awiya iniro taka sepu. ¹⁰Niye otao-gamao me yero wina-ara tapunasani neupu. Wina-soreung yari aratapu nasani neupu. ¹¹Bereya yao yangdoro putoungne neupu. Yo iropai Tuwa sou yari sero gewera-gawera yepu. ¹²Nona ipu ewa-gaewa yao uritira atu pumarinenane awiya kotung-kotung nasani yawa yaware neupu. Yayare dubo minaore auna mokora atu tau yero neupu. Isa buro awiya ozaung-zaung nasani neupu. ¹³Tuwa Bayaura emo bauno dubu nona kau yero naya giro soreuno pugaipu. Esewa kasa yaya dubo eo yero kopa yero kora-makora yepu.

¹⁴Niye dero tunarineya awong awiya Tuwa Bayau mene gao yaise isa sepu. Be ninae-una atu waru ge okowata gao ge gege mene kasayaise.
¹⁵Emo bauno yawa yawa yero nowa awong aune dema yawa yawa yepu. Nupema emo bauno dubo mininowa awong aune dema dubo minipu.
¹⁶Niye yo-zaore neupu. Niye nika niyetope gaya oko witao yaise. Emo bauno wosao aune dema neupu. Niye nigao ninae oko paso diyae.
¹⁷“Pasena na eno yetiya abena yane,” ayero oko sae. Tani emo bauno mene gosinowa iwaing yero noiya, awiya yari arataungno neupu. ¹⁸Emo bauno dubu giti aune dema monone nari saya nigarineya auna teng neupu. ¹⁹Otao mani, pasena niye eno yaya auna abena oko yae. Tuwara tini kapao mene abena pugai teng yaise. Ge eyero gayao mitiya,
 Pasenana abena pugao awiya buro nana.
 Abena pugao awiya naka natope pugarinena.
 Tuwa nung ayero siniya ara.
²⁰Niye ge gayao zo eyero mitiya auna teng yepu,
 Iwo nina meri apunai giro ma pugai minae; nung ouwe yai giro ou pugai minae. Ning ayero yasa aune nung ning giro meng gae. Meng gao nuna awiya yaya baina iyao moko ziyo nuna-una atu gurutu yao ayao ine ara.
²¹Pasena mene ning oko puro wosaise. Aung ara. Ning tani iwaing nasani pasena puro wosi.

Name gavmanna ge dimanene.

13 ¹Emo bauno apakana gavmanna ge diungpu. Gavmanna putoung awiya tebeba oko kasa yena. Tuwa Bayaura-una atu kasa yero mitoiya. Gavman neya awong awiya Tuwa Bayaura bera neya ara. ²Arare zo nung gavmanna ge dedunoiya amimene putoung Tuwa Bayau mene pugaina awiya dedunoiya. Ge darineya amimene abena pumarineya. ³Emo bauno yao nunae iwaing awong gavman oko awang yero nowa. Ora emo bauno pasena yero nowa awong awiya gavman awang yero nowa. Arare ning gavman eno awang yao aung nari sero giro nao iwaing gege ye. Tani iwaing yasa gavman ning gaya iwaing yariniya. ⁴Gavman awong Tuwa Bayaura soumani ara. Ning soremaya iwaing nasese sao ara. Ora ning pasena yero giro aune gavman awang ye. Noeno oko, awong pasenana abena pugao auna putoung awiya tebeba oko puro yero nowa. Awong Tuwa Bayaura soumani mene pasena mani eno Tuwa Bayaura tini kapao auna abena pugatinowa ara. ⁵Aeno ge nunae diungno baingti. Awiya abena eno gege awang nasani okowata, moko nina mene ning gera pugoie sero, ge nunae diung.

⁶Susuwa aeno niye takis pugatinowa. Noeno oko, awong buro nunae nasani Tuwa Bayaura buro yero nowa. ⁷Niye nona emo eno yaese sao awiya teng yepu. Takis pugaese sinowa, awiya takis pugaipu; kastamna^d

^d 13:7 Soremao Ge zo Matiu 17:25 auna atu mitiya awiya gi.

moni pugaese sinowa, awiya pugaipu; sou yaese sinowa, a deka sou yepu; yazo nunae de ika gaese sinowa, awiya deka yazo nunae de ika gaipu.

Dubora mono wina-pung yepu.

⁸Tawingna nonana abena zo nina-una oko mitae. Abena dekaongka emimene gege mitaise: Dubora mono pumao awiya abena bainane yero mitaise. Noeno oko, zo nung otao nuna eno dubora mono pupunoiya amimene sao tauyao ge teng dipunoiya ara. ⁹Sao tauyao ge eyero sao mitiya,

Ning kuma oko yase.

Ning emo oko dasa magayae.

Ning ugaing oko yase.

Ning emo zora nona awiya nina yaise

dubo-dubo oko yase.

Sao tauyao ge erita ena dema apakana pu dekaongna gairo susuwa baina eyero sao mitiya,

Ning nika nitope aratapunosa deka ayero

emo ena aratamase.

¹⁰Dubo monone noiya amimene otao nuna eno meko oko yariniya.

Waegaore nasani etutero naora ge.

¹¹Ayero yaese sinena, noeno oko, niye be euna susuwa gosinowa ara. Awaora atu seka yero iropaora be nugu niya. Ge zayero nigiwangne auna atu korayaora be imoko ina mitauna. Arata yeme be awiya nugu niya.

¹²Mume aung yari sero ni iya gari sero gori ziwiniya. Arare mumena tani yangdoro waegaora gi bemine wawong naname-una mitai iniro nanene.

¹³Name waegaore nonane aeno etutero nanene. Ana-bonene meko nasani ou tauyao miniro dau yao, o bauno aune ge tuwaota tani meko yao, o ge matu yaota kotumao meko otao eno pumao, awiya oko yanene. Aung ara. ¹⁴Tuwa Yesu Kristo mene bemi ninae yaise sero nung taung wori wosogaine yero puro neupu. Ayero nasani nao matura dubo-dubo yao meko auna ge nigao yangdopu.

**Gera nao nina awiya oko gasa witao yai otao
nina-una oko gasa wosao yae.**

14 ¹Zo nung tumo diyao maingkoka gege puro nasani noiya nung aune dema otao-gamao yepu. Arata nung nona zo eno dubo eto yero noita, auna ge oko betae. ²Zo nung kotung-katung aung nona apakana mininoiya. Arata zo nung wo apakana seminiro zawing gege mininoiya. ³Arare nona apakana mininoiya amimene otao nuna wo semini noiya awiya gai wosao yai oko tori daise. Dek aine wo semini noiya amimene otao nuna nona apakana mininoiya awiya gai pasena

oko yaise. Aung ara. Nung deka ayero Tuwa Bayau mene pungna ara.

⁴Ning noine mene aune emo zora soumani awiya gera pugarinesi? Nung tau yarinita zuwariniye, awiya emo tuwa nuna-una nona gege ara. Arata nung oko zuwariniya. Tuwa nung sog a yai tauyero dopaora putoung nung teng ara.

⁵Wari be auna susuwa deka ayero mitiya. Zo nung wari be zazagairo awega-ziwega yero zo witao zo wosao ayero sariniya. Arata zo nung wari be sero awiya gosinoy dekaongka ine gege yero noiya. Emo bauno apakana mene ayero yari yero giro kotungno baingtiro aune yaese.

⁶Wari be zo de ika gatinoiya amimene Tuwa eno ayero yero noiya. Nona apakana mininoiya amimene Tuwa eno ayero yero noiya. Ayero nasani Tuwa Bayau eno dange sinoiya ara. Zo nung wo seminiro noiya amimene Tuwa eno ayero yero noiya. Ayero nasani Tuwa Bayau eno dange sinoiya.

⁷Naname-una zo mene eyero sao ine oko mitiya, “Nao nana awiya nona nana gege ara, o magayao nana awiya nona nana gege ara.” Ayero sao ine oko mitiya. ⁸Nao awiya Tuwara bera nonane ara. Magayao deka aine Tuwara bera maganonane ara. Aeno name seka naoreta magayaore awiya Tuwara mani awiso yero nonane. ⁹Noeno oko, Kristo mene magayaore seka naore auna Tuwa naname yari sero magayero nupema seka yero iropuna. ¹⁰Arare ning noeno otao nina-una nao gosinosa meko noi tori dedunasani sinosi? Ora ning deka noeno otao nina gosinosa pasenane yero noiye? Name apakana Tuwa Bayaura benaungna atu kasa yanane name gera pugairo awega-ziwega yariniya. ¹¹Ge eyero gayao mitiya,

Tuwa mene siniya, “Na memokoba sinena. Emo bauno apakana nana-una kokoing garineya ara. Apakana be nunae mene na bowi yarineya ara.”

¹²Arare name apakana Tuwa Bayaura-una dopero susuwa naname keregarinenane ara.

Otao zora tumo diyao besoiye sero, etutero nanene.

¹³Arare name kotumao meko otao mani eno oko panene. Name eyero kotumanene. Name otao mani enana dubo nunae sisigatinasani kotumao meko awong eno pumonine sero, etutero nanene. ¹⁴Na Tuwa Yesu aune dema nona amimene eyero gosinena: Nona zota zo mininasani beingtire yao ine oko mitiya. Arata zo nung “nona beingtire awiya miniro beingtire yarinena,” ayero sinasani saineba minariniya, nung meba beingtire yariniya ara. ¹⁵Nona apakana minao nina mene otao nina gera yarinesa, awiya ning nung eno dubora mono oko pumao yero nosa, ayero yariniya. Otao nina iwaing yaise Kristo mene nung eno magayena, ning ayero kotupunasanani otao nina awiya nona apakana minao nina mene gera-gaira oko yase. ¹⁶Niye nao iwaing puro nowa awiya emo bauno ena mene gaya meko yoiye sero, etutero puro neupu. ¹⁷Noeno oko, wo ma mene Tuwa

Bayaura nagibora nao auna me oko niya. Aung ara. Etutero naota dubo iwaingne naota yawa yawa yero nao Oweno mene tapunoia amimene Tuwa Bayaura nagibora nao auna me noiya. ¹⁸ Zo nung nagibo auna ang nasani Kristo sou yariniya, nung awiya Tuwa Bayau mene gai iwaing yariniya. Nupema emo bauno mene deka ayero gaya teng yariniya.

¹⁹ Susuwa aeno name tani yo-ozaore tapunoia, o tani gera sog a wina-ye yao tapunoia, awiya ara tapunasani nanene. ²⁰ Nona apakana minao nina mene buro Tuwa Bayau mene mani zora-una atu yena awiya oko gera yase. Wo ma awiya beingtire oko, iwaing gege, awiya me ara. Arata ning nona zo minasa otao nina zo mene tani nina awiya gai meko yariniya, awiya tani yetesa awiya pasena yariniya. ²¹ Ning otao nina-una dubo gera yosi sero, nung eno kotupu nasani wota ou wainta nona ena awiya awang yero yangduwasa teng yariniya. ²² Nona ayao awiya puro minaota seminiro yangduwao, auna nagibo giges a me yetiya, awiya nito Tuwa Bayaura nona gege mitaise. Kotumao nina awiya oko yangduwase, nupema emo bauno eno oko tugata yase. Zo nung nona zo gai teng yai puro nariniya auna dubo nuna mou aung iwaing yariniya, nung amimene yawa yawa yaise. ²³ Arata zo nung nona zo minari dubo etobe nasani saineba ayero sero minariniya, nung awiya Tuwa Bayau mene gai meko yariniya. Awiya noeno okowata, nung tumo diyaore oko niya. Tani zo tumo diyao aung teba yanane pasenane yariniya ara.

Name Yesura kotumaora nanene.

15 ¹ Name tumo diyao bainane mene emo bauno tumo diyao maingkokare nowa awong awiya soreuno mou nunae dimanenese sao mitiya ara. Name aratamao naname-una gege oko nanene. ² Name otao mani naname eno kotupunasani Tuwara gera tauyero naese soremanene. ³ Kristo nung deka ayero kotumao nuna-una gege oko nasani nauna. Ge gayao zo eyero mitiya,

Ge meko ning eno sewa ge meko nunae
amimene nana-una tame witina.

⁴ Gitau ge sero gaewa awiya name gera susuwa nigiro baingtananese ayero yewa ara. Ge gayao amimene name soremai yayara mokora atu eo yero nona name eno sao awiya kotung-kotung nasani nanenese ge awiya gaewa. ⁵ Tuwa Bayau nung inai tau yaota inai eo yaora maung mene niye eno deka ayero yai, Kristo Yesura mani awiso me yero nasani dubo dekaongka yero neupu. ⁶ Ayero nasani dubo tairo Tuwa naname Yesu Kristora Maung Tuwa Bayau nung awiya bowi yepu.

Kristo mene Yuda emo eno gege oko, emo Yuda oko eno dema buro yena.

⁷ Susuwa ayero mitiya, arare Tuwa Bayaura simao waegaore kasa yaise Kristo mene niye puro otao yena, deka ayero niye otao wina-ye yepu. ⁸ Na

eyao eno niye tugata nena. Tuwa Bayau nung Yuda emora aya-ewowo aeno nona pugari senu tauyena, auna ge nuna awiya me yaise, nupema Tuwa ge me gege sinoiya awiya ganenese sero Kristo mene Yuda emora soremao yena. ⁹Nupema emo Yuda oko awong Tuwa Bayau mono iwaing nuna-una teng nung bowi yaese ayero yena. Ge gayao zo eyero mitiya,

Aeno na emo Yuda okora-una atu ning bowi
nasani yazo nina de ika yari sero yere gamarinena.

¹⁰Nupema ge gayao zo eyero mitiya,
Emo Yuda oko, niye Tuwa Bayaura dubu
aune dema yawa yawa yepu.

¹¹Nupema ge gayao zo eyero mitiya era,
Emo Yuda oko, niye apakana Tuwara yazo de ika gaipu witae. Emo
bauno dubu giti awong nung bowi yaese.

¹²Nupema Yesaya mene ge zo eyero gaena,
Dawidira maung Zesi auna saisibuna zo nung i osisi ine kasa yero
emo Yuda okora Tuwa yariniya. Aeno emo Yuda oko mene nung
tumo diro narineya.

¹³Tumo diyaora maung Tuwa Bayau nung tumo diyao ninae-una eno yawa yaware yo-ozaore niye eno pugaise. Ayero yai aune niye Owenona putoungna desetiro nona ago pumarinenane awiya tumo didinasani naya tumo diyao ninae mene tauyaise.

Paulo buro nuna yena auna ge.

¹⁴O otao mani nana, na susuwa ninae eyero gosinona: niye mono pumao ninae mitiya; niye gera susuwa awiya teng nigiro baingtitinowa; nupema nika niyeto pe wini ge wina-se yari sero putoung oko kaunowa, awiya na naka natope susuwa ninae ayero gosinona. ¹⁵Arata saine ba, na kotumao ninae awiya ge enana atu uwari sero ge tauyao ena awang yao aung gainena. Noeno oko, Tuwa Bayau mene buro ge na eno sena. ¹⁶Na emo Yuda oko eno Yesu Kristora buro emo yero nanese sena ara. Arare Owenona mene niye emo Yuda oko auna dubo sayai pewayai na pirisa mene yaine niye Tuwa Bayau eno pugana benaung nuna-una atu zawing iwaing ine yaese sero na Tuwa Bayaura Bowi Iwaing tugata-magata yero nona.

¹⁷Na Tuwa Bayaura buro yero nona awiya Yesu Kristo aune dema yero nona, arare gigena witao niya. ¹⁸Emo ena mene Tuwara buro yewa, auna ge oko sarinena. Aung ara. Yesu Kristo mene na sorepunoi emo Yuda oko ge nigiro dimaese be meneta wawong mene buro yero nona auna ge gege sarinena. ¹⁹Na tani putoungne yero nasani Owenona putoung puro nasani buro nana yero nona, a gege maze sarinena. Na buro nana ayero nasani Yerusalem nape atu zayero Kristora Bowi Iwaing awiya tawing agewara atu tugata yero gegero bautunete buro besugairo Ilirikam tawingna atu kasa yewang ara. ²⁰Ayero nasani na tawing Kristora yazo

bowire oko baungno kasa yaora atu Bowi Iwaing tugata yari yo dang-dang yero noiya. Emo zo ziwong pugaina auna tame garo yari oko aratapunona. ²¹Ge gayao eyero mitiya auna teng yero nona,

Ungwe-maungwe nuna awong eno oko yao amimene nung garineya. Awong bowi nuna oko gao amimene nigaore yarineya.

Paulo nung Roma napo giro aune Spen tawingna babari sena.

²²Na susuwa aeno ninae-una bumari sero nasani be giti beu dero dotinasani naungwa ara. ²³Na dawang daigairo ninae-una buro niye gari aratapunona. Arare be yeme eune tawing enana-una atu buro nana aung niya, aeno ²⁴na Spen tawingna babari nasani ninae-una kasa yari kotupunena. Kasa yero niye aune dema yawa yawa nasani maingkoka mitete aune na kora yero iyengtaya Spen tawingna babarinena. ²⁵Arata be yeme eune na Yesura dubu Yerusalem nape atu mitowa awiya moni mene soremari sero Yerusalem nape babari sero nena. ²⁶Noeno oko, Yesura dubu ena Masedonia provins aune Akaya provinsra mitowa amimene Yesura dubu Yerusalem nape atu nowa amimene bogamasa yero nowa awong awiya soremari eo yero sewa tau yena. ²⁷Awong mono iwaing nunae-una ayero yewa. Nupema emo Yuda oko ge nigao awong Yuda emo ge nigao auna abena pugaese sao mitiya. Noeno oko, Yuda emo mene gitau Tuwara ge, ge awiya ititira wau moni ine, awiya bono yewa emo Yuda oko mene pumuwa. Aeno awong abena taungna nona pugaya teng yariniya. ²⁸Arare moni mene otao ena soremari sewa tauyena auna me kasa yena, awiya naka natope puro baungno pugana aung yai aune na ninae-una buro niye giro aune Spen tawingna babarinena. ²⁹Na Kristora-una atu gao bainakama puro ninae-una bumarinena, awiya gosinena ara.

³⁰Otao mani nana, niye Tuwa naname Yesu Kristo kotupunasani o mono iwaing Oweno mene naname-una pugatinoiya awiya kotupunasani ge nana ewiya nigipu. Niye na eno Tuwa Bayau isa sinasani na aune dema isa buro tau-tataware yero nasani na soreungpu. ³¹Na soremaya na Yudaya tawingna babana Tuwara ge dao emo mene na sanari sero yaya Tuwa Bayau mene na awena waweng atu sorero paise, nupema Yesura dubu Yerusalem nape atu nowa aeno moni ewiya pugana pari sero aratamae. ³²Susuwa ayero kasa yero babai aune Tuwa Bayau mene nigai, na dubo iwaingne ninae-una buro oregatinasani bisi pumane. ³³Tuwa Bayau dubo iwaing yaora maung, nune niye aune dema naise. Yore.

Paulo nung otao mani Roma napora ena awiya arugaina.

16 ¹Bauno otao naname Fibi mene ninae-una butuni giro susuwa nuna niye eno tugata nena era. Nung Tuwara dubu Senkria nape atu nowa awiya sorepunasani noiya. ²Nung ninae-una bumai giro niye nung Tuwara bera butuniya ayero sero kora yepu. Niye Tuwara dubu

yero nowa aeno nung kora yepu. Nung nona ena kau yai giro soreungpu. Noeno oko, bauno amimene otao mani ena sou nasani na dema sou nasani noiya.

³Priska yu nuna Akuila aune, awongto Kristo Yesu buro nuna-una soremao nana etobe yero nowato, awongto awiya arugatinena, awiya sepu nigaeto. ⁴Awongto awiya na eno taung nunato beba gera yewato, aeno na gege oko, emo Yuda oko ge nigao napo sero mitowa nae dubu amimene awongto eno dange sinasani nonane. ⁵Yesura dubu garo nunato-una atu augatinowa emo bauno dubu awiya arugatinena, awiya sepu nigae.

Otao nana Epinitas, nung Asia provinsra emo bauno gitau yero Kristora emo me mena yena, nung awiya arugatinena, awiya sepu nigae.

⁶Maria nung deka ayero arugatinena, awiya tugata yepu nigae. Nung niye eno buro daigairo yena ara.

⁷Andronaikasto Zunias dikaing nana etobe nae dema bunewa, awongto awiya arugatinena, tugata yepu nigaeto. Awongto aposolo dubura benaungna atu emo yazore yero nowato ara. Nupema, na Kristora ge oko nigao naungwa awongto Kristora ge zayero nigiwato.

⁸Tuwara gera otao nana me Ampiliatas nung deka ayero arugatinena.

⁹Eban nung Kristora burora soremao emo naname, aune Stekis otao nana, awongto arugatinena, awiya tugata yepu nigaeto.

¹⁰Apelis Kristora emo me nung awiya arugatinena.

Aristobulora awiso awong awiya arugatinena.

¹¹Yuda emo otao nana Herodion awiya arugatinena.

Nasisasra awiso Tuwara gera nowa awong awiya arugatinena.

¹²Bauno etobe Traifinato Traifosa awongto Tuwa eno buro bainakama yero nowato, awongto awiya arugatinena.

Bauno Pesis nung deka ayero tauyero Tuwara buro yero nauna, nung awiya dema arugatinena.

¹³Tuwara mani yazore Rufas aune ai nuna nung aya nana ine yena, awongto awiya arugatinena.

¹⁴Asinkritas, Filigon, Hemis, Patrobas, Hemas aune otao mani nuna aune, awong awiya arugatinena.

¹⁵Filologasto bauno Zulia, Neria nu-baunodi nuna aune, nupema Olimp as aune Tuwara dubu nung aune dema yero nowa, awong apakana awiya arugatinena. ¹⁶Niye nika niyetope Tuwara gera wawong wina-ini yepu. Kristora dubu napo sero mitowa awong amimene niye arugatineya ara.

Emo ena mene dubu sisigaiwa.

¹⁷Otao mani nana, ena mene ninae-una atu gagausao tapunasani Tuwara ge niye eno yemaoko gipao awiya sisigari sero nasani tumo diyao

ninae besari nasani nowa, emo ayao awiya umo yero giro awang sepu. ¹⁸Emo ayao amimene Tuwa naname Kristo oko sou yero nowa. Awong taung nunae gege kotupunasani dubo-dubo yao nunae sou yero nowa. Ayero nasani emo bauno etegairo ge awena nigaya mege yaise sero ge iwao ge sinasani emo bauno ena tani susuwa giti oko gosinowa awong awiya etegatinowa. ¹⁹Niye Tuwara ge nigiro dipunowa auna bowi awiya napo sero baungna. Aeno na niye eno yawa yawa nasani eyero yaese niye tugata nena. Nao iwaing awiya giro baingtiti nasani nao meko awiya awang sinasani neupu. ²⁰Tuwa Bayau dubo iwaing yaora maung nung be apungkaka Sanda puro wosiro benaung ninae-una atu pugai te mene pataya pusupariniya ara. Tuwa naname Yesu Kristora mono iwaing mene ninae-una atu mitaise.

**Paulora otao mani ena mene Roma napora
emo ge nigao awiya arugaiwa.**

²¹Soremao nana Timoti aune Yuda emo otao mani nana Lusias aune Zeson o Sosipata awong niye arugatineya.

²²Na Tetias mene ge ewiya Paulora bera atu nigiro igi gainena amimene Tuwara gera nasani niye arugatinena.

²³Gayas nung na aune ge nigao dubu apakana nae awiya kora-makora yero noiya amimene deka ayero niye arugatiniya. Napora moni diya yao emo Erastoto otao naname Kuatas awongto deka ayero neyato ara. ²⁴[Tuwa naname Yesu Kristora mono iwaing mene niye apakana auna-una atu mitaise. Yore.]

Tuwa Bayaura yazo de ika yanene.

²⁵Tuwa Bayau nung Bowi Iwaing sinona auna, o Yesu Kristora ge keregairo tugata yero nona auna teng tumo diyao ninae soremaora putoung nuna-una mitiya ara. Arare Tuwa Bayaura ge pungyao awiya mitawe dunu ²⁶be yeme eune ge porofete mene gaewa amimene keregatiniya. Tuwa Bayau mitao gege mitoiya amimene ge senu tawing sero sero emo bauno ge awiya nigiro dimaese tugata-magata yero nonane. ²⁷Arare Tuwa Bayau nung nata kotumao bainakamane noiya, nung awiya name Yesu Kristora-una desetiro bowi yao gege nanane mitaise. Yore.